

DOMOLJUB

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Izhaja dvakrat na mesec in sicer prvi četrtak po 1. in 15. v mesecu. Cena mu je 1 K 60 v na leto, (za Nemčijo 2 K 8 v, za Anglijo in druge tuje države 2 K 60 v). — Spis in dopisi se pošljejo: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Semerškova ulica št. 2, naročilna, reklamacije in inserati pa Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopčarjeva ulica št. 2.

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna peštrava (lesina „Domoljube“ širine, 34 mm) stane za enkrat 30 v če se tiska dvakrat 20 v, če se tiska trikrat 24 v. Pri večkratnem objavljenju znatni popust. — Reklamne novice navadno garmondvrsta 60 v. —————
Četvrti promet poštno-bruhilnega urada št. 42472. —————

Stev. 20.

V Ljubljani, dne 20. oktobra 1904

Leto XVII.

Dve znameniti seji kranjskega deželnega zbora.

Dne 7. in 14. oktobra so se izvršili v kranjskem deželnem zboru dogodki, ki so vredni, da izve o njih širša javnost, v prvi vrsti naše slovensko kmečko ljudstvo na Kranjskem do zadnje hribovske koče. —

Poleg interpelacije dr. Kreka na deželno vlado, zakaj se ne izplačajo računi pri stavbi novega justičnega poslopja v Ljubljani, ki so jih domači mali obrtniki položili že pred dvema letoma in se je kolavdacija že izvršila in poleg ponovljenega poziva na vlado, da ustanovi v Ljubljani slovensko vseučilišče, je nato dr. Šušteršič utemeljeval že v zadnjem listu omenjeni svoj samostalni predlog o korespondenčnem uradu. V govoru je kritiziral tudi postopanje dr. Tavčarja, ki je neresnično slikal položaj o tej zadevi glede poslanca Pogačnika. Tedaj je dr. Tavčar zaklical: Lažnjivec! Dr. Šušteršič pa si ni dal kaj takega očitati; planil je pred Tavčarja in mu naravnost v obraz vrgel: „Če je kdo lažnjivec v ti zbornici, ste vi, ki od laži živite. Ta nemškutar! To je izdajalec, to je slovenski Iškarijot!“ — Občinstvo na galeriji je burno odobravalno odločni nastop doktor Šušteršiča zoper predrzno izzivanje liberalnih poslancev. Takoj po seji, ki je bila vsled ropota zaključena, pa je isto tako odločen odgovor dobil nemški grof Barbo, ki

se je popolnoma po nepotrebnem zaletel v dr. Šušteršiča. Šušteršič mu je povedal, kar mu je šlo: Kaj, vi ste grof? Smrkavec ste!“ Baron je dr. Šušteršiča zato pozval na dvoboj; dr. Šušteršič je seveda kot katoličan odklonil dvoboj, vendar se je izjavil: če grof Barbo od svoje strani izreče obžalovanje nad hudim žaljenjem, katero je prizadel njemu v zbornici, bo tudi on od svoje strani drage volje isto storil. Kmalu pa se je pokazalo, da grof Barbo nikakor ni iskal častnega zadoščenja, temveč le drugih političnih namenov. Klub katoliško-narodnih poslancev je postopanje dr. Šušteršiča popolnoma odobril.

Ta predrzni nastop nemškega in slovenskega liberalca je pokazal, s kakim orožjem bi nasprotniki radi ugnali katoliško-narodne poslance. Toda hvalu Bogu! tisti časi so minuli, ko so v deželni zbornici nemški in slovenski liberalci lahko delali z zastopniki ljudstva, kar so hoteli. Treba jih je bilo naučiti manire; tak poduk pa ima uspeh le, če se podeli na tak način, kakor je storil to dr. Šušteršič. Upamo, da sedaj liberalci vedo, kako je treba govoriti z našimi poslanci; dr. Šušteršiču pa hvala, ki jih je tega naučil!

Še zanimivejša je bila seja dne 14. oktobra.

Po par interpelacijah nadaljuje dr. Šušteršič utemeljevanje svojega nujnega predloga o korespondenčnem uradu. Ostro prijemlje deželno vlado, ki v kljub temu, da je po pričah dokazano, da se ni streljalo v

ljubljsko kazino, to še vedno trdi. Naravnost očita baronu Heinu: „Vi deželni predsednik, vzdržujete neresnico, vi ste vnovič žalili Ljubljano in njeno prebivalstvo. Zato se naj izvoli odsek, ki bo vse to preiskal; on že naprej vé, da bo ta odsek dognal, da imamo pri deželni vladi poročevalca, ki neresnično poroča v svet. Treba je temeljitih izprememb pri deželni vladi, če hočemo Slovenci v miru živeti v svoji deželi.“

Nato se je sprejel predlog upravnega odseka, v kljub temu, da je dr. Šušteršič govoril proti temu predlogu. Predlog se glasi:

Deželni odbor se pooblašča, da onim okrajnocestnim odborom, kateri so pravredno dokazali, da z 20% doklade ne morejo izhajati, dovoli za l. 1904. posledobno in za l. 1905. tudi višje, vendar pa 50% ne presegajoče doklade na vse neposredne davke z dokladami vred izvzemši osebno dohodnino in zaradi predpisa in pobiranja teh doklad potrebno ukrene.

Najlepše pa je prišlo koncem seje. Krek se dvigne in predlaga sledeče:

Deželni zbor skleni:

1. Deželni zbor izreka svoje obžalovanje, da deželni predsednik kot zastopnik deželne vlade govori v deželni zbornici demala brez izjeme v nemškem jeziku.

2. Deželnemu odboru se na-

ročja, da ne sprejme od deželne vlade nobenega dopisa v samo nemškem jeziku! V formalnem oziru se predlaga takojšnja nujnost razprave po § 21. opravilnega reda.

Dr. Krek je pri napeti pozornosti cele zbornice utemeljeval svoj nujni preplog. Na podlagi zapisnikov deželnega zbora je dokazal, kako malo se posluhuje deželni predsednik slovenskega jezika v deželi, ki ima 95% slovenskega prebivalstva. Deželni predsednik se je sicer zadnjič skliceval na to da je njegov materni jezik nemški in da on lahko govori v tistem jeziku, v katerem on hoče.

Toda deželna vlada nima materinega jezika; ona je c. kr. avstrijska vlada in se ne sme zamenjati z nemškim izvorom kaknega uradnika. Baron Hein hoče uveljavljati pri nas zahtevo nemških strank: uveljavljenje državnega jezika. Proti tej zahtevi se mora vsak poštem človek boriti. Na naši strani smo pripravljeni to storiti.

Tisti mož, ki bi moral skrbeti, da bi se gojila v naši deželi državna misel, nastopa pri nas kot N e m e c! Cuvajmo svoje in zaprimo vrata, skozi katere sili naš najhujši sovražnik!

Glede drugega dela predloga smo čuli iz ust dež. predsednika nekako opravičevanje, kakor da se vlada sme posluževati nemščine, ker vlada v nemškem jeziku. S tem hoče vlada kazati svoj nemški značaj! Tako je podal dež. predsednik dokaz, da se hoče uveljaviti nemški drž. jezik. Dež. vlada pa mora spoštovati tudi zunanje lice kake dežele ter ne sme kazati svojega nemškega značaja. Zahtevati moramo, da se bero spisi v dež. zboru v jeziku prebivalstva. Treba je spise pošiljati tudi občinam i. t. d. Sedanje postopanje dež. vlade se ne sme od strani dež. zbora odobravati!

Govornik odločno govori proti birokratizmu. Mi vemo, kaj je birokratizem Slovincem ob mejah! Da je treba tak predlog staviti v naši deželi, je dokaz, da imamo tudi pri nas izrodke birokratizma. Vsako ped svoje posesti branimo! V tem smislu priporočam sprejem nujnosti, kajti nerad bi videl, da bi se o nekaterih gospodih dežele reklo, kakor pravijo Amerikanci: Dvignil se je kot raketa, padel je nazaj kot kos lesa. Ko je nato deželni predsednik nekaj medlega in nejasnega odgovarjal, češ da ne prezira slovenskega jezika in ga večkrat rabi, je dr. Krek še dostavil: Njegov predlog se glasi, da dež. zbor obžaluje, da deželni predsednik domala samo nemški govori. Kolikokrat je dež. predsednik govoril slovenski, sem povedal. Naš predlog ni proti enakopravnosti, ampak za enakopravnost. Pri

nas gospodari nemščina na prvem mestu. Proti temu protestiramo! Nemške vloge nemških deželanov je dolžnost vlade nemški reševati. Novega deželnega zakona za drugo točko ni treba. Deželni odbor je dolžan ustrezati naročilom dež. zbora. Če se sklene, bo deželni zbor dovolj močan, da bo to izvejeval. (Viharno odobravanje. Klici: (Proč s Heinom!)

Udarec za udarcem je padal na vlado, eden hujši od drugega. Nemško liberalna zveza, ki je imela namen te udarce zopet zadrževati ali vsaj omiljevati, je onemela. Izzivači prejšnjih sej so kakor mutasti gledali Presenečeni so bili in so izgubili predvarek. Niso vedeli, kaj bi storili; nevzdržno jih je vlekla za sabo zmagujoča beseda katoliško-narodnih govornikov. Nato je bilo glasovanje. In kar ni pričakoval niti baron Hein niti nemški poslanci: predlog je bil sprejet z glasovi katoliško-narodnih in slovenskih liberalnih poslancev.

Katoliško narodni poslanci se dvignejo in s krepkim ploskanjem pozdravljajo izid. Galerija z gromovitim ploskanjem odobrava glasovanje. Dr. Šusteršič udari ob mizo in na ves glas zavpije: „Proč s Heinom!“ Kat. narodni poslanci dvigajo roke in kažejo Heinu proti vratom. Galerija pa kakor en mož grmi: Proč s Heinom! Abzug Hein! Nepopisno navdušenje je zavladalo. Tresla se je velika dvorana od gromovitih klicev, ki so kakor hrumenje mogočnega morja odmevali v viharju vstajajoče ljudske zavesti.

Hein je sedel na svojem prostoru bled in upiral oči v tla. Naposled deželni glavar vsled vrišča zaključil sejo.

Takega viharja še nikdar ni videl deželni zbor Kranjski! Nemški poslanci so mrko gledali in Švegel je tekal po dvorani kakor brez glave. Galerije se niso hotele izprazniti. Dolgo časa so trajale manifestacije.

Ta dan v deželni zbornici je za slovenski narod zgodovinskega pomena in pomeni velikansko zmago slovenske ideje. Katoliško-narodni poslanci s svojim načelnikom dr. Šusteršičem pa so obhajali pravi triumf svoje vztrajnosti in svojega neustranjenega poguma. Vsa Slovenija jim je dolžna hvalo za to!

Bil je to poraz za vlado, popoln, temeljit, zaslužen. Hein se je koj drugi dan odpeljal na Dunaj in čez dva dni na to je prinesel uradni list naznanilo, da je deželni zbor zaključen. Zakaj je zaključeno zasedanje dež. zbora? Obstrukcije do sedaj ni bilo, pač pa je postal nemško-liberalni obroč. Položaj je bil ta, da je kipelo narodno navdušenje in da je narodova nevolja proti deželnoemu predsedniku baronu Heinu se silno manifestirala. To pa ni bil noben povod za zaključanje dež. zbora, razen če je o kr vlada hotela izkazati ljubezen Nemcem, ki so bili

prvič čez toliko let izolirani v dež. zboru, in pa baronu Heinu, ki je moral ališati v dež. zboru, da ga ce'la dežela ne mara. Sicer pa to vladi in Nemcem nič ne pomaga. Dež. zbor naj bo razklužen kolikorkratkolik, odslej se bo ponavljalo vedno isto. Potrpekljivosti slovenskega ljudstva brez razlike strank je konec in posamezni obupni politiki tega toka zavrti ne bodo. Slovenske gre na dan!

Politični razgled.

Ogrski državni zbor.

Ogrski ministrski predsednik je sklical za 10. oktober že prvo jesensko sejo v državnem zboru. Rešiti mu je treba velika vprašanja, zato se mu mudi. Predložil je državnim poslancem najprej trgovinsko pogodbo z Italijo. A poslanci so skoro ni edini v tem, da je nočejo sprejeti. Zavezani so se proti nji najhujši nasprotniki, da bi jo zavrgli. Ali minister je rekel, da jo bo sam na svojo odgovornost potrdil, ako mu bodo poslanci nasprotovali. Druga točka državnega zbora se je sukala o spremembi državnega zbornega poslovnika. Minister Tisa je poslal volivcem odprto pismo, kjer jim je napovedal poostrenje poslovnških pravil. Z naprej, je pisal, se mora zabraniti vsaka obstrukcija; gledati se mora tudi, da dobi zbornica večji ugled pred svetom, ali z drugimi besedami, da se morajo ogrski poslanci lepše in dostojneje obnašati pri zborovanju. Zborovanje se nadaljuje.

Delovanje deželnih zborov.

Na Štajerskem se slovenski poslanci prizadevajo pridobiti svojemu ljudstvu potrebnih pravic. Slovenski poslanci, katerih načelnik je Robič, namestnik dr. Plej in pisnikar dr. Hrašovec, so predložili sledeči: dr. Plej je predložil, naj izdela deželni odbor pravila za deželno živinsko zavarnico, kar izdatno pospešuje živinorejo. V drugi seji je poslanec Rožkar oddal predlog o podpori onim posestnikom mariborskega okraja, katerim je hudo vreme napravilo škodo, kar je bilo sprejeto in oddano finančnemu ali denarstvenemu odskar. Žičkar je predložil, naj se ustanovi Sevnici slovenska meščanska šola; enakopravnost so oddali drugi poslanci o ustanovitvi slov. šol v Žalcu in v Trbovljah, in takim prošnjam slov. poslancev, kjer gre o slovensko stvar, se drugi nemški poslanci najbolj upirajo. Poslanec Žičkar je prošnje za sevnški okraj, kjer je nevelja aprila meseca napravila silo škode. Poslanec dr. Jurtela je predložil, naj deželni odbor

osreduje pri vladi, da se uredi reka Drava pri več vaseh, kot se je dosedaj delalo. Predlog je bil oddan prosvetnemu odseku; poslanec Kočevar je prosil za uravnavo reke Besnice, poslanec Žičkar pa za reko Sotlo. Poslanec dr. Hrašovec je izposloval, da se dovolji občinam Gradišču v ptujskem okraju 120%, Grušboju v konjiškem okraju 270%, Gruškovcu v ptujskem okraju 130% občinske doklade. Predložili so tudi, naj bi dala vlada podpore slov. dijakom v Celju, Mariboru in Ptujju. To kaže, koliko se so v tem času trudili slov. štajerski poslanci. — V slovenskem deželnem zboru se morajo slovenski in hrvaški poslanci nasproti laškim lasti potezati za pravice slovenskega in hrvaškega jezika. Dalje so očitali slovanski poslanci, da dežela preveč gleda na to, kako si le italijanskim občinam pomagala, na slovenske pa, da se malo ali nič ne ozira. Svetovali so na to, naj bi se ustanovil slovenski in italijanski prosvetni odsek, ki bi krbel posebej vsak za svojo narodnost. Laški poslanci so vteknili svoj nos celo v visokošolsko vprašanje, ter so sklenili, naj ustanovi vlada v Innsbukučasne italijanske sporednice, in naj skrbi, da stalno ustanovi vseučilišče v Trstu, kar pa so slovanski poslanci morali odbiti. — V gorškem deželnem zboru je predložil slov. poslanec Črča, naj se ustanove srednje šole na narodni podlagi in naj ne bodo več nemške. Zbornica je dovolila mnogo podpor za kmetovavce, odobrili so poslanci tudi sklepni račun za zadnje tri leta. — V koroškem deželnem zboru, kjer imajo skoro sami Nemci besedo, delajo tako, kakor ti hočejo. Zlasti so se potegovali poslanci za železnice, ceste in druga pota. — Dne 6. oktobra so sklicali tudi dalmatinski deželni zbor. Prejšnji večer so se poslanci posvetovali, da deželni zbor ne bode preje zboroval, dokler ne bo od sedanjih deželni namestnik Handel izrežele vun. Sklenili so, pred namestnikovim odsvorom zapustiti zbornico. Ko se je drugi dan deželni zbor začel, je eden izmed poslanec povedal deželnemu glavarju, kaj da namestnik storil, vsled česar se poslanci nekoliko časa ne bodo udeleževali deželno-zbornskih razprav, dokler bo Handel ostal namestnik. Ko je namestnik, ki je zraven al to začul, je šel s svojimi vun ter dal glavarju pismo, s katerim je zaključil deželni zbor. Ko je namestnik odhajal, so klicali poslanci: Vun ž njim!

Za razširjenje volilne pravice.

Kakor pri nas na Kranjskem odmeva tudi po drugih avstrijskih deželah glas, da treba dati ljudstvu več pravice, nego jo je imelo dosedaj. Za enak o, plosno volivno pravico so se po-

tezali poslanci v galicijskem, moravskem, šlezijijskem in češkem deželnem zboru. — V salcburškem deželnem zboru pa terjajo četrto kurijo, po kateri bi kmetiški prebivavci dobili več pravic. Ako torej po vsej Avstriji ko en glas doni: dajte ljudstvu več pravic, ali bomo mi na Kranjskem gledali, kako bodo Nemci in liberalci gospodarili in odirali kmeta?!

Maziljenje srbskega kralja.

Pred nekaj dnevi se je godilo v glavnem mestu Belgradu kronanje srbskega kralja Petra I., dne 9. oktobra pa so ga mazilili v samostanu Žiča. Med potom v Žičo je kralj obiskal samostan Studenico, kjer je pokopan srbski kralj sv. Štefan. Ljudstvo ga je povsod sprejemalo z nepopisnim navdušenjem; bil je pa kralj tudi zelo prijazen proti ljudstvu, tako da je dobil povsod zapanje. Neki star očanec je nagovoril kralja ter dejal, da je bila prejšnja kraljevska rodovina malo vredna, a kralj ga je ustavil, da je sicer bila njemu sovražna, da pa je za deželo storila obilo dobrega. Kmetje so mu klicali: „Ti si dober kralj, boljšega nismo imeli.“ — Kralj si je pridobil spoštovanje in ljubezen preprostega ljudstva. Dežela je sedaj mirna in napreduje; tudi v denarnih ozirih toliko shaja, da letos ne bo imela nič primanjkljaja na koncu leta, česar se že 30 let ni zgodilo v Srbiji. Bog daj srečo novemu kralju, ki je nam Slovincem po krvi in po duhu soroden!

Vstaneek na Balkanu.

O balkanskem vstanku se že dolgo ni nič slišalo, a zaspal še ni, temuč notranji odbor, ki vso stvar vodi, pripravlja ljudi na nadaljnji odpor. Sedaj je ta odbor izdal spomenico, kjer oklicuje, da se bodo Makedoncitoliko časa bojevali, dokler se Turčija ne umakne in ne zagotovi ubogim prebivavcem človeški obstanek.

Rusko - japonska vojska.

Še več ko en mesec po strašnem boju pri Ljaojanu, kjer je padlo toliko ljudi na vsaki strani, in kjer so obili Rusi premagani, tako da so se morali umekniti proti mestu Mukdenu, ki leži nad Ljaojanom, sta počivali obe vojski blizu mesta Mukdena ter si obezavali rane. V večjo bitko se ni nobena upala spustiti, le v manjših bojih sta se poskušali, kjer je zdaj ta, zdaj ona stranka podlegla. Vsak je pričakoval, da to posedanje ne bo trajalo dolgo, temuč da bodo eni ali drugi pričeli večji

boj. To se res sedaj izvršuje. In boj so sedaj pričeli — Rusi!

Rusi gredo naprej — Japonci se umikajo!

Dne 3. oktobra je imel najvišji vojaški duhovnik pri službi božji svoj govor ter dejal Kuropatkinu: „Vojskuj se s križem in z imenom Kristusovi mi!“ Nato je dal Kuropatkin povelje, da hoče zapoditi Japonce nazaj. Rekel je: Sedem mesecev je že, odkar nas je napadel sovražnik pred Port Arturjem, in od tistega časa so izvršili Rusi mnogo junaških dejanj, ki jim bodo vedno v čast. Ker pa so bile čete v Mandžuriji še preslabe, da bi premagali Japonce, za to sem zapovedal umikanje, da nas niso pobili. A želja carjeva je, da premagamo sovražnika, zato je poslal stotisoče vojakov v Mandžurijo. Doslej je mislil Japonec, da si je izbral najugodnejši čas, da nas napade, a prišel je čas, težko pričakovano od vse armade, da gremo mi sovražniku nasproti, ker so vojne moči naše dovolj velike, da pričnemo s prodiranjem. Naj bodo težave še tolike pomislite, kolike važnosti je zmaga za Rusijo in kako potrebno je, da oprostimo svoje brate v Port Arturju, ki že sedem mesecev branijo trdnjavo. Pomislite, da je čast Rusije v vaših rokah! — Te dolgo pričakovane besede so kar podžgale in vnele srca ruskih vojakov, da so se obrnili in jeli prodirati v tisti meri, kjer so se sedaj umikali. Njih klic je: pregnati Japonce iz Mandžurije in priti Port Arturju na pomoč. Med obema sovražnikoma je razdalja le par kilometrov, torej zelo majhna. Japonci na tako odločno povelje Kuropatkinega niso bili pripravljeni. Ruske čete je Kuropatkin sam obrnil proti Japoncem; najprej jih je hotel obiti in jih za hrbtom prijeti, a Japonci so to hitro opazili, za to so se umeknili iz tistih postaj, kjer so bili, ter jih pustili Rusom. Japonska armada je zelo široko razpostavljena. Zato so začeli tudi Rusi prodirati v širokih vrstah. Pred glavnimi četami gredo kozaki, pod poveljnikom Samsonom. Japonci se povsod umikajo, le na nekaterih mestih so se ustavljali. Ker sta obe armadi tako blizu skupaj, je pričakovati večje bitke na katero se že na obeh straneh pripravljajo. Kuropatkin ima skupaj 300.000 mož.

Boj za Port Artur.

Ker so Japonci že tolikrat zastonj naskočili trdnjavo Port Artur, jim je sedaj pogum upadel, in ne prirejajo večjih naskokov. Le streljajo še vsak dan redno. Topove imajo tako izvrstne, da neso cele čez mesto v pristan, tam kjer imajo ladje. V trdnjavi je še vse pri starem, a vendar se še komaj

drže, ter težko pričakujejo, da bi jim že skoraj prišel Kuropatkin z glavno vojsko na pomoč. Živil imajo še dosti, a bolnišnice so tako polne, da morajo celo ladje privržati v mesto, da polagajo vanje bolne vojake in branivce. Japonci so tako sklenili, da do 3. novembra, ko bo njih cesarja ali mikada god, Port Artur mora in mora pasti. Kaj bo mikado za god imel, bodo še Rusi pri glavni vojski povedali.

Baltovsko brodovje.

Ves svet je že začudeno pričakoval, kdaj bode poslal Rus ono brodovje na bojišče, ki ga ima doma, v baltovskem zalivu. Seveda to brodovje ni bilo kar nič pripravljeno in pa tudi zavoljo poti jim gre huda. Angleži jim niso pustili, da bi šli med Azijo in Afriko po sueškem prekopu, kjer bi bila pot najbližja, za to so sklenili, da bodo šli sedaj okoli Afrike, kjer je edine megoče. To je strašno dolga pot. Šli bodo iz baltovskega zaliva vun okoli Nemčije, mimo Francoske in Portugalske, odkoder bodo prišli proti Afriki, tam pa okoli in okoli proti Aziji, tako da bodo, če bo še šlo po sreči, šele čez 80 dni prišli na bojišče v vzhodno Azijo. To bo ena največjih voženj po morju, kar jih pozna človeška zgodovina. Vzeli bodo 8 bojnih ladij, 11 križaric, veliko torpedovok, veliko bolniških ladij, za premog itd., za spremstvo bodo morali vzeti 60 ladij, ki jih bodo preskrbovale z živžem in premogom. Odplulo bo to vojno brodovje vsak čas; tja bo prišlo šele sredi ali konec decembra.

Najnovejše vesti z mandžuriskega bojišča.

Spređaj poročamo, da so se Japonci pričeli umikati. Ko je bilo to že postavljeno, se je bojna sreča obrnila na stran Japoncev. Na celi črti so vrgli Ruse nazaj, ki imajo baje velikanske zgube. Neki vojaški strokovnjak sicer izjavlja:

„To so le pripravljavni boji, a stara stvar je, da se uspehi v takih bojih jako menjujejo, ker so odvisni od slučajnosti, kakor je n. pr. ta, da predstraže nenadno naletejo na premoč in se zato morajo umikati. Ali takih dogodkov ni smeti jemati preresno, ker morda že v par dneh se nam bo pokazal položaj povsem izpremenjen.“

Vendar angleška poročila govore vsa o velikem porazu Rusov. Naj slede tu nekatere novejše brzojavke.

London, 14. oktobra. Dopisnik Reuterjevega urada pri Kuropatkinovi armadi poroča 12. t. m.: Hudi in odločilni boj, ki je divjal posebno ob železniški progi, je dosegel danes svoj višek, ko so se vsled previdnosti Rusi začeli umikati po tridnevnem drznem napadu ter se umaknili 5 milj. Stotine ranjenih Rusov dere k lazaretom. Sinoči so zopet vzeli Rusi neko poprej izgubljeno pozicijo z bajonetom, ne da bi bili

enkrat ustrelili. Danes se je zopet pričela bitka na celi fronti. Artiljerijski boj je divjal ves dan. En polk je prišel v križni ogenj ter je bil v nevarnosti, da bo popolnoma uničen. Okoli postojanke Puzanpu je vibriral boj opoldne, ko se je umaknil pred strašnim sovražnim napadom polkovnik Slakovič, ki se je 4 dni obšudovanja vredno ustavljal, izgubivši okrog 20 častnikov. Ob 11. uri popoldne je bil boj še mnogo silovitejši, ko prejšnji dan. Ob 2 uri 20 minut popoldne se je vsa armada v redu umikala proti severu. Japonci so srdito napadali od juga in jugozaheda. Vlak, ki naj bi sbral zadnje vojake, je moral opustiti ta poizkus ter se umakniti proti severu. Drugi vlaki so ne prenehoma vozili ranjence nazaj.

London, 15. okt. Dopisnik Reuterjevega urada je 12. t. m. sporočil od Kuropatkinove armade: Japonci so prekorščili Hun (?). Črta, na kateri se bojujeta obe armadi, se razteza od Pianhiutaja na zapadu do Huanlipu na vstoku.

London, 15. oktobra. „Standardu“ so sporočili dne 11. t. m. iz glavnega stana: Rusi so bili na vsej črti poraženi in 32 (?) kilometrov daleč potisnjeni. Japonci so zaplenili 70 topov. Vjetniki pripovedujejo, da je sam Kuropatkin vodil čete, ki so bile razstavljene ob glavni cesti, dčim je general Miščenko zapovedoval pri Pensiku. Ena pehotna brigada in en polk sta prekorščila reko Taiho, prišla sta pa v nevarni položaj ter sta se morala pred Japonci umakniti. Rusi so imeli mnogo granatnic. Vsem so Rusi 16krat napadli prodirajoče Japonce. Japonci preganjajo z močnimi odletki Ruse. Ura se, da se Ojami posreči obkoliti so vrsznika.

Berolin, 15. okt. „Berl. Tageblatt“ poroča danes iz Petrograda: Glasom dosedaj dospelih vesti, se je ruski napad ponesrečil. Desno in levo krilo sta imela velike izgube. V sredo zvečer so se Rusi ob velikih izgubah umaknili do reke Saha. Na levem krilu sta baje dve diviziji odrezani. Tukaj se sodi, da se je napad Kuropatkinov popolnoma ponesrečil. Rusi se umikajo v Mukden.

Peterburg, 15. okt. Pri umikanju se je posebn odlikoval vyborgski polk, čegar imejitelj je cesar Viljem. Hrabro se je branil proti trikratni premoči. Polk je izgubil več ko polovico svojih častnikov.

Peterburg, 15. okt. Iz Mukdena poročajo, da so sedaj boji mnogo hujši, ko oni pri Liaojanu. Izgube so na obeh straneh ogromne. Za štiri dni vozijo od vseh strani ranjence. Kder se more gibati, gre sam. Vsa pota so polna ranjencev. Prodiranje je bilo Rusom otežkočeno vsled nepoznanja goratega terena. Japonci so ravno tako odločno branili, kakor napadajo.

London, 15. oktobra. Pozicije japonskih čet so sledeče: Na desnem krilu prodira Kuroki valed terenskih težav le počasi. Ojama poroča, da je ključ ruske pozicije že v japonskih rokah. Kuropatkin je zapovedal svojemu topništvu se umakniti že v torek, najbrže valed tega, ker se je bal, da ne bi ga Japonci obšli. V centru prodirajo Japonci pod generalom Nodsu proti severu ter so vrgli Ruse že do reke Saha.

Mukden 17. okt. Po predvčerajšnjem odmoru se je včeraj zopet pričela bitka z ruskim naskokom na desno krilo Japonske armade, 10 milj južno-zahodno od Mukdena.

Peterburg, 17. oktobra. Iz Harbina poročajo, da bitka traja dalje in da je imel ruski poizkus, obiti japonsko desno krilo, uspeh. Po hudem boju s Kurokijevimi četami so zavzeli Rusi prelaz Tulin. Čete Rennenkampfove so po srditem boju zavzele Fin-Hvan-šenving. Prodiranje teh ruskih oddelkov je spremljalo hudo bojevanje. Ruske izgube so velike, okolu 15 000 Rusov.

Peterburg, 17. oktobra. Od ruskih pozicij ob reki Saho se poroča: Včeraj se je zopet pričela bitka. To je osmi dan bojevanja. Rusi se boré kot levi. Ko so čete v prvih vrstah utrujene, stopijo nove na njihovo mesto. Bitka traja na vseh krilih še vedno. Japonci se poslužujejo ruskih signalov. Ruski poveljnik Zarubajev si je le s tešavo rešil življenje.

Berolin, 17. okt. „Berl. Tageblatt“ poroča, da se je včeraj ob 7. uri zjutraj pričela splošna bitka med Kuropatkinovo armado in Japonci. Rusi poskušajo obiti Japonce. Ob 1/4 uri popoldne je ogenj japonskih topov postal slabši, ravnil pa se je boj infanterije. Japonska infanterija veliko trpi pod ognjem ruskih topov. Rasvoj bitke je doslej za Ruse ugoden. Odločitve še ni.

LISTEK.

Hipnotiziran.

(prosto po Kümmelnu).

Jakob Blarket je sedel zamišljen v zakotni gostilni tam v daljni Ameriki — Teksas se imenuje država — in se igral z revolverjem. Od časa do časa je pogledal skozi okno, kakor bi koga pričakoval. A zdelo se je, da mu samota zelo ugaja in da bi mu bilo najljubše, če bi ga pustili vsi ljudje pri miru. Odkar je namreč Jakob Blarket bogatega Pancer-ja zvečer v temi sicer uljudno a resno poprosil, naj mu vzpriče revolverja s težko denarnico pomaga — prosil je seveda samo na „posodo“ in ker je bil revolver za poroka, seveda tudi dobil — je minilo še-le dvajset ur, in ni še bilo gotovo, da policija, ki ima — kakor znano — povsod svoj nos, ne zvé tudi za Blarketovo „posojilo“.

Blarket se je prepričal, da je res nekaj na tem, da napravlja denar bogatinom le premnogokrat samo skrbi. Imel je samo pet

dolarjev in nekaj bakra, a 590 dolarjev, ki si jih je „izposodil“ pri Pancer-ju, mu je napravljalo skrbi. Kdo mu more povedati, da skopuh Pancer nima zapisanih številki posamnih bankovcev? Kako lahko bi se potem pri menjavanju vjel! Ali če bi kdo...

Vrata so se odprla in prikazala se je postava, bolj podobna duhu kakor človeku. Dolga postava kot preklja, suha kot trska, z rokami do kolen segajočimi, upadlega lica, udratih oči, ki so žarele iz globokih votlin kakor oglje; na glavi klobuk, da so kraji pokrivali skoraj vsa pleča. Zahteval je žganja — — —

Čez pol ure sta bila že v živahnem pogovoru in Blarket je vedno bolj pazljivo poslušal. Saj pa je tujec tudi znal pripovedovati čudovite stvari.

„Čudovito, pravim, skoraj neverjetno! Večje umetnosti in človeku bolj koristne gotovo še niso iznašli kakor hipnotizem. Jaz grem n. pr. v Vašington, se vstopim pred vladno palačo, predsednik pride ven, pogledam ga hipnotično; on se obrne, imenuje me za državnega blagajnika in mi prinese sam nekaj denarja.“

„To hočete sedaj poskusiti? je prašal Blarket oprezno.

„I seveda, zato potujem tje kaj“, mu je potrdil tujec.

„Kako pa izpeljete vso to stvar, učeni gospod?“

„Da, vidite, ravno to je hipnotizem. Pogledam človeka, zgovorim par skrivnostnih besedi, in on je hipnotiziran, to se pravi, on mora storiti vse, kar jaz hočem. Poskusil sem že večkrat. Zadnjič pri sodniku Odeana v Teksasvilu. Saj veste, da se on šali. Mislim me je radi male nepravilnosti zapreti v desetletno ječo . . .“

„In kaj se je potem zgodilo?“ hlastno je prašal Jakob.

„Ino, hipnotiziral sem ga in konec je bil ta, da mi je dal izpričevalo, da sem najpoštenjši človek med vsemi prebivalci Združenih držav. Ali sem hotel še kaj več?“

„Ali bi me hoteli naučiti hipnotizirati, saj vam bom plačal?“ je dejal Blarket, ki je takoj spoznal korist hipnotizma za svoje „rokodelstvo“.

„I zakaj pa ne, če bo denar takoj?“ je dejal tujec.

„Dobro! A prej boste naredili vpričo mene eno poskušnjo, da se prepričam na lastne oči, če je res, kar govorite, sicer pa tudi to ne bo zastonj.“

Tujec je takoj vprl oči v gostilničarja, ki je stal pri vratih in melče poslušal pogovarjanje gostov, naredil po zraku z reko kolobar in v kolobar nekaj križ-kražov in dejal: „Sedaj stori, kar sedaj mislim.“

Gostilničar je odšel in se vrnil s steklenice Jamaika žganja.

„Ali vidite g. Blarket, kako hitro uboga! To je moja najpriljubljenejša pijača“, se je nasmehnil tujec.

Tudi Blarket je bil zadovoljen z vspehom. Pričela sta se pogajati za ceno, za katero ga bo naučil tujec hipnotizma. Dolgo sta se pričkala semtertja, a končno sta se zedinila na 25 dolarjev in vso pijačo, kar jo bosta izpila. Pričel se je pouk.

„Hipnotizem je največja umetnost sedanjosti, preteklosti in prihodnosti“, je modroval tujec, „in tam se godi vse s pomočjo duhov, brez žic, elektrike, sopare, pomočnikov ali troškov. Ne potrebujete čisto nič drugega kakor oči, obe vaši roki, veselje in trdno voljo. Recimo, da imate vi sosed, ki zelo nerad vidi, da greste vi včasih k njegovim hruškam v vas. Lepega dne ga obiščete, in ko vam bo stal nasproti, vprite vanj svoje oči, vzdignite polagoma desno roko v višino njegovega ušesa, naredite tri kolobare v zraku tako velike, da bi on lahko svojo glavo skozi dejal; obenem z levo roko trikrat presekaete zrak. Potem si mislite, kaj vam mora narediti. Kmalu bo dejal: Sosed Blarket, vam li morem postreči s hruškami s svojega vrta? In tako mora vsakdo, kterege boste hipnotizirali, storiti do pičice vse natančno, kar mu ukazete.“

Molče je poslušal Blarket veliko učenost in že med poučevanjem delal z roko kolobare.

„Vi imate pa dobro glavo“, je dejal tujec in spravi onih 25 dolarjev in pristavil: „Zelim vam veliko vspeha in še nekaj: hipnotizem deluje skozi zrak ne pa skozi steklo!“

Blarket je vesel odšel. Že si je naslikal lepo prihodnost, ko mu ne bo treba nič skrbeti, ko bo vse dobil na migljaj. Iz teh prijetnih sanj pa ga je vzdramila železna roka pravice in glas: „V imenu postave aretirani radi oropanja Pancer-ja.“

Blarket je bil tako iznenaden, da je preteklo precej časa, predno se je zbrihal. Najprvo je bil jezen samo náse in na tujca, ki ga je učil hipnotiziranja tako zelo, da je radi tega popolnoma pozabil na vsako previdnost. Potem pa se je domislil, da lahko hipnotizira stražnika, kadar hoče in potem ga mora spustiti. A domislil se je še boljšega, spomnil se je, kako se je njegov učitelj rešil sodnika.

Da se je mirno zapreti.

Dva dni pozneje je imel sodnik Odeana izreči svojo sodbo. Tožen je bil navadnega roparja, in Pancer je prisegel, da je Blarket ravnostisti, ki ga je oropal. Vrhtega so pa še našli v Blarketovih škornjih bankovce, ki so bili Pancerju ukradeni. Rop je bil torej dokazan bolj kakor potrebno.

„Vaša krivda, Blarket, je dokazana; imate li še kaj na srca?“ je dejal sodnik.

„Da! Jaz nisem izvršil ropa; to je le velika pomota. Saj imam dovolj sredstev, da si dobim poštenim potom lahko milijone.“

„Kakšna pa so tista sredstva?“ je prašal sodnik smehljaje.

„K temu mi pomaga moja učenost“, se je samozavestno odrezal Blarket. „Prosim, da dovolite, da vam dokažem in potem boste prepričani, da jaz nisem izvršil ropa.“

Sodnik se je smejal in dejal: „O prosim, kar pokažite nam svojo učenost.“

In sedaj je pričel Jakob „hipnotizirati“ sodnika. Mahal je z rokami, delal kolobare in mrmral: „Ukažem ti, da me izpustiš, mi daš tvojo zlato uro za razžaljenja časti in izjaviš, da sem najbolj pošten človek v celi Ameriki.“ Da ves čas ni obrnil svojih oči od sodnika, se samoobsebi razume.

„No, ali ste končali?“ je prašal sodnik in se smehljaj.

„Da, da!“ je dejal Blarket, nestrpnost čakajoč učinka „hipnotiziranja“.

„Dobro, Jakob Blarket; deset let težke ječe.“

In Jakob Blarket je bil sam hipnotiziran. Stal je kakor okamenel, gluha, nem in slep. Stražnika sta ga morala skoraj nesti v celico, kjer je potem lahko premišljeval, zakaj njegovo hipnotiziranje ni imelo povoljnega vspeha.

Dvoboj z avtomobili. O čisto novi uporabi avtomobilov poročila sotrudnik pariške izdaje „New-York Herald“, ki je z avtomobilom naredil izlet iz Pariza v Versailles. Med potjo je moral obstati na nekem kraju, kjer se križata dve cesti, ker sta zadržala pot dva avtomobila, ki sta se srečala. Vkljub vladni prošnji, naj se umakneta, se lastnika teh avtomobilov nista premaknila z mesta, ker sta strastno debatirala in sicer v angleškem jeziku. Bila sta, kakor je bilo razvideti iz razburljivega pogovora, dva Američana, katerih eden je bil privrženec Rooseveltov, drugi pa navdušeni častilec Parkerjev; prepirala sta se o volitvah. Slednjič sta se pričela osebno žaliti. „Vi ste lažnjivec“, zakliče privrženec Rooseveltov. „Vi ste se predrznili imenovati me lažnjivca?“, vzkipi Parkerjaneec, „potem ste podel pes, kakor vsi Vaši somišljeniki“. „Vi mi morate dati zadoščenje“, rjove razžaljeni. „To imate lahko takoj“, se roga drugi, „jaz Vas razbijem“. In s temi besedami premakne svoj avtomobil nekoliko nazaj ter se potem z vso silo zaleti v nasprotnika. Prvi sunek sta vozova še preneela, a ta manever se je ponavljal toliko časa, z rastočo besnostjo, da sta slednjič oba avtomobila padla razbita v jarek, voznika pa sta odletela v zrak. Sotrudnik je potem našel na cesti ječeča ramjena borilca. Z velikim trudom ju je spravil na svoj avtomobil ter ju pripeljal v pariško bolnišnico, kjer so ju obvezali. — Priznanja vredna je domišljija tega časnika; verjeti pa te zgodbe seveda ni treba nikomur.

Razgled po domovini.

Priznanje deželnim poslancem katoliško-narodne stranke. Naši poslanci dobivajo od raznih strani čestitke zaradi njegovega nastopa v kranjskem deželnem zboru. Tudi krogi, ki so se doalej kazali bolj mrzle do naše stranke, so se ogreli in brez ovinkov priznavajo, da je odločni boj naše stranke v korist celemu slovenstvu in da je edino le na ta način mogoče doseči trajnih uspehov. Nasprotniki ne bodo mogli z lažmi zbegati javnega mnenja. Če »Slovenski Narod« prinaša dolgovozne članke, v katerih dokazuje, da katol. narodna stranka razpada, da je večina kluba proti dr. Sušteršču itd., se mu vsakdo lahko v obraz smeje. Take budalosti ne bodo rešile nemoško liberalne zveze. Edina in močna, vživajoč popolno zaupanje svojih volilcev in velik respekt pri nasprotnikih, stoji zdaj tu katoliško-narodna stranka, s trdno voljo, da izvede sedanjo boj do konca.

Sadna razstava v Radovljici. Kakor nam poroča osnovalni odbor sadne razstave, ostane razstava na splošno željo odprta še do konca t. m. De tega sklepa je odbor prišel osobito zaradi tega, ker se mu naznanja obisk razstave z raznih krajev ako bo vreme lepo. Sadje v razstavi se drži izborno, le nekaj prav zgodnih hrušk se je deloma zmedenilo in bodo te dni izločene, ko se sestavi popolni imenik razstavljenega sadja. Slavno občinstvo naj torej uporabi nastopivše lepo vreme, da si ogleda še razstavo. Na razstavi se lahko tudi naroči večje in manjše množine lepega sadja ter izvrstnih domačih sadnih pijač; enako pa tudi stiskalnic, vrtnega orodja, vrtnih ograj, lesne volne itd.

Obrtna šola na Rakovniku. Piše se nam: Ker pogosto prihajajo na vodstvo salezijanskega zavoda vprašanja glede roko-delstva, sklenilo je v dogovoru z deželno in mestno šolsko oblastjo začeti v zavodu v prihodnjem mesecu tečaj obrtne šole za one dečke, ki so dokončali ljudsko šolo in imajo 14 let. Vodstvo bi sicer želelo izučiti gojence v delavnicah na Rakovniku, ali ker tega ne more, dokler mu cenjeni sotrudniki in dobre sotrudnice ne pomagajo, da se dovrši nameravani zavod, se je vodstvo pogodilo z različnimi boljšimi tvrdkami v mestu, da jim pošlje gojence v delo, od 7—12 dopoldne in od 1 do pol 6. popoldne. Vodstvo se bo kolikor možno pri tvrdkah zanimalo, kako se gojenci obnašajo. Zanimalo se bo zajedno z vladno priznanimi učitelji, kako napredujejo v svoji obrti in kaj jim še posebej manjka, da se spopolnijo v svoji stroki. Nadzorovalo se bo kolikor mogoče in go-

tovo bodo gojenci vsaj ob prostih urah, ko niso pri delu, daleč od tolikih nevarnosti kar bo za vestne stariše velika tolažba. Čim bolj bodo dobrotniki in dobrotnice podpirali zavod, temveč ubogih in zapuščenih dečkov bo mogoče sprejeti in jim tako zagotoviti vsakdanji kruh in srečno prihodnost. Novi vajenci se sprejemajo tekom oktobra. Šola začne z novembrom. Pogoje pojasnjuje ustno ali pismeno: vodstvo salezijanskega zavoda na Rakovniku pri Ljubljani.

Brežice. V frančiškanskem samostanu v Brežicah bodo 23. oktobra obhajali preč. p. Benedikt Gradišnik 50letnico mašništva. 11. nov. bodo pa ravno tu preč. p. Bernard Vouk, bivši gimnazijski ravnatelj v Rudolfovem in starosta frančiškanske provincije sv. Križa, slavili 80letnico svojega rojstva. Bog živi oba slavljenca, ki sta v kljub lepi in častitljivi starosti še čvrsta in zdrava, še mnogo let!

Stenski koledar, edini v slovenskem jeziku, je ravnekar izšel in se dobiva v prodajalni Jerneja Bahovca, trgovina s papirjem v Ljubljani po 40 vinarjev, s pošto 5 vinarjev več.

Gorenjske novice.

* Moravske novice. Prvi politični shod se je vršil pri nas 9. t. m. v Zalogu v krasnem od Moravč kaci deset minut oddaljenem gradu g. Povšeta. Shod je vzbudil med nami mnogo zanimanja. Naše ljudstvo je slutilo — ker pridejo k nam gg. poslanci — da bo to nekaj lepega. In ni se motilo! Prišlo je mnogo mož ta dan v prijazni Zalog tudi iz sosednjih fara. Shod je ob polu štirih popoldne otvoril predsednik katol. društva g. V. Bernik. Prvi je govoril g. drž. in. dež. poslanec Pogačnik o današnjih razmerah, o drž. in. dež. obstrukciji ter o krivični volilni reformi. Zlasti pa je poudarjal, da dokler bodo v dež. zboru odločevali nemški grofi in baroni, dokler bode ukazovala manjšina večini in dokler bodo višji stanovi kovali postave po svoji volji in nam rezali kruh, ljudstvo ne bode zadovoljno in tudi ne bo miru niti v deželnem niti v državnem zboru. Za njim je nastopil g. dr. Sušteršič. Navzoči smo spoznali v njegovi osebi res pravega voditelja slovenskega ljudstva, kateremu je v resnici kaj na tem, da se pomaga bednemu ljudstvu. Povedal je, da on nima nič proti povišanju plač učiteljem, toda plačajo naj premožnejši, ne pa bedno kmetsko ljudstvo, katero že komaj diha pod težkim bremenom davkov.

Ljudstvo pa, ki je glavni steber dežele, boče tudi pravice, pravični volilni red, hoče da se spoštuje vera in slov govornica. Zato možje, naprej, mi moramo zmagati; četudi leté tu nas kroglje iz liberalnih topičev, mi, vaši zastopniki, bomo odločno vstrajali do konca. Poslušalci so z burnimi živoklici odobravalii poslančeve besede. Potem je spregovoril še par besedi vrli moravški kapelan gospod M. Škerjanec ter nas opomnil v vznesenih besedah, da nismo zbrani kje v kaki gostilni, ampak v gradu našega dež. in drž. poslanca g. Povšeta in da smemo biti ponosni na to, kajti katol. politični shodi v grajsčinah so dandanes redka stvar. Končno se je še g. predsednik v imenu navzočih zahvalil gg. poslancem in se spominjal Njega Svitosti našega pnceža Pija X. in Veličanstva našega cesarja Franca Jožefa I. ter tako shod zaključil. Ljudstvo pa se je razšlo veselo in zadovoljno; vsi smo hvaležni gg. poslancem za njih trud in požrtvovalnost. Gotovo so besede gg. poslancev padle na rodovitna tla in bodo brez dvoma obrodile mnogo dobrega sadu. — Slabo vreme nam nagaja še skoro celi mesec. Pa je res hudo zlasti zaradi setve, lahko bi bila že končana a se je še komaj začela. — Dvakrat trem zvonilo je v enem tednu na Drtiji pri Moravčah. To se redko prigodi. — Poletje se novi, ako v jeseni grmi, so dejali včasih naši stari možje; letos je pa ravno narobe. Koncem kimovca se je bliskalo in grmelo, oktobra pa je hotela starka zima obnoviti naše hibe z belo odejo. — Po shodu v Moravčah je nekdo v Tomnovi trafiki hotel kupiti smodke; a gospá, ko zve, da je bil na shodu, mu jih odreče. Gospá! V tem se Vam pa v prihodnje prav lahko postreže! — Davica se je pojavila v Dešnu pri Moravčah. Umrlo je že 6 otrok, nekaj jih je ozdravelo. — Plesi se vrše večkrat pri nas ob nedeljah v neki gostilni. Mladina pamet! Zlasti dekleta Marijine družbe, da ne bode treba predniku vedno opominjati! — Spominska knjiga je shranjena na baronu Vegovem domu v Zagorici pri Moravčah. Knjiga je namenjena za vpisovanje obiskovalcev Vegovega doma. — Silno so radevedni nekateri v naši dolini, kdo je med nami dopisnik »Domoljuba«. Trudijo se in ogibajo, a pravega zadeti ne morejo. Naj bo torej enkrat povedano, da ne dopisuje nikdo duhovnikov, ampak nihče drugi kakor podpisani. Uganite kdo.

Iz Šmartna pod Šmarno goro. Tri nedelje po vrsti so se vršile pri nas lepe slovesnosti, katerih ne bomo tako hitro pozabili. Sedemnajsto nedeljo so nam naš dekan, kanonik J. Sušnik blagoslovili raz

širjeno in prenovljeno pokopališče, katero se je iz neznatnega in zanemarjenega spremenilo v ponos naši župniji. Križ in sveta razpela sredi pokopališča je pa že nekaj posebnega. — Osemnajsto nedeljo pripeljali smo prav slovesno kip lurške Matere božje iz Domžal, kjer ga je podobar Karol Hrovat prav mojstersko izvršil. Hvala goriškemu beneficijatu g. Berniku in domžalski Marijini družbi, ki so našo lurško Mati božjo tako lepo sprejeli in spremili. Tudi mi smo lurško Mater božjo slovesno sprejeli na meji in jo v sprevedu spremili ter jo postavili v novo, prekrasno kapelico zraven župnišča, kjer je pred stalo staro, razdrapano znamenje. Najlepša slavnost pa je bila na rožnivenško nedeljo, ko so presvitli knez in škof delili zakrament sv. birmе. Dopoldne ni bilo nič izvenrednega, šlo je kakor drugod; a popoldne bilo je nekaj nenavadnega. Ob dveh so imeli presvitli krasen govor o Marijini družbi, potem so sprejeli nekaj deklic v to družbo in naši čvrsti dekliški Marijini družbi so zdaj blagoslovili novo bogate, s zlatom obloženo zastavo, ki se sme meriti z najlepšimi na Kranjskem. Ona dela vso čast umetnici gospej Hofbauerjevi glede krāsote in nizke cene. Botra novi zastavi je bila soprega županova, ki je ob tej priliki darovala prav lepo svoto za zastavo. Po litanijah smo šli venkaj iz cerkve in so nam presvitli blagoslovili novi sliki sv. Martina in rožnivenške Matere božje, ki sta ob cerkveni ograji v kapelicah. Slednjič smo šli v sprevedu h kapelici lurške Matere božje sredi vasi in tukaj so nam presvitli blagoslovili kapelico in kip, nazadnje pa izpregovorili s svojo prirojeno jim gorečnostjo tako ginljive besede, da menda ni ostalo nobeno oko suho. To je bil njihov tretji govor ta dan. Ljudstva domačega in vnanjega nabralo se je toliko, da se je vse trlo. Zdaj je bil obširni dnevni red dovršen. Pred župniščem ustavile se se Marijine hčere s svojo zastavo, naredile živ venec okoli svojega škofa in Marijina hčerka se v lepih besedah zahvali presvitlemu višjemu pastirju za milost in dobroto, da so blagovolili sprejeti nekaj deklic v Marijino družbo ter blagoslovili njeno zastavo. Tudi mi zakličemo s te govornico presvitlemu: Bog in Marija naj Vas blagoslavljata po Vaših apostolskih potih! Bog plačaj Vaš trud in skrb, ki jo imate za nas! Prav je imel domači župnik, ki je ob koncu svoje napitnice zaklical:

Zivel naš apostol goreči,
Hren II. pa tudi še več!

* Na Limbarski gori pri sv. Valentinu se je bralo v sredo pred sv. Mihaelom 9 sv. maš; to je pač nekaj redkega. Ta dan imeli se namreč duhovniki moravske dekanije, ki so vpisani v bratovščino presv. Srca

Jezusevega, na tem božjem potu svoj mesečni sestanek. Vkljub slabemu vremenu zbralo se je lepo število duhovnikov sobratov pri sv. Valentinu. Tudi od vse duhovščine moravske dekanije visokospoštovani g. dekan, Janez Bizjan, so nas počastili s svojim prihodom. — Dokler smo duhovniki tako zedinjeni, zastonj lovite liberalci naše ljudstvo v svoje mreže. Vprav z Limbarske gore se lepo vidi v Drtijo, kjer zdihuje liberalni župan Hušnikar na razvalinah nekdanje liberalne trdnjave.

* Prvega župnika so dobili Češnjičani v moravški dekaniji. Ni še prav dolgo tega, odkar so postale Češnjice samostojna župnija, preje so bile le takoimenovana lokalija. Pa vkljub temu, da so dobili ti varovanci karmelske Matere božje župnijo, niso imeli dosedaj še nobenega inštaliranega župnika. Šele g. Franceta Kepec je doletela ta čast. Zato pa prav iz srca čestitamo g. župniku, ki že 30 let pasejo češnjiške dušce!

* V izobraževalno društvo vabi naš Podgorc čemšeniške meže in svoje ljube mladeniče, pa ima srečo. Na rožnivenško nedeljo popoldne je bil govor „o pomenu izobraževalnih društev“, in takoj se jih je vpisalo 41 udov, pa nekaj jih bode še pristopilo. Zlasti mladeničev, najboljših izmed cele župnije, se je precejšnje število oglasilo. Le vkup, le vkup; samo 1 krono bote plačevali na leto, pa se bote marsikaj potrebnega ter koristnega naučili.

* Za lepo vreme prosijo čemšeniški kmetje: vsled slabega, deževnega vremena ne morejo ne sejati, ne ajde požeti. Dne 10. oktobra je razsajal hud vihar po naših hribih: s korenino je podrl vitko jagnje pod župniščem; pravijo, da je škoda tega starega drevesa. Dolgo je kljuoval silnemu vetru, pa zastonj. — Včasih so nanj pritrjevali zastave ob raznih prilikah, n. pr. ob birmi, zdaj ga pa čaka esoda nerodovitnega drevesa: v ogenj ž njim.

* V Mengšu so igrali fantje in dekleta iz Marijine družbe „Indijsko siroto“ dne 2. oktobra. Ljudstva je bilo obilo. Posebno so se odlikovali Zita, Brito in prednica. Tudi Ajina in Ganči sta bili izvrstni. Mnogo smeha so povzročili v komičnem prizoru Kompare, Krušnik in Pirc. Pa zopet kmalu kaj!

* V Ratečah na Gorenjskem ima v gostilni pri „Jalenu“ neka liberalna babura še vedno umazani „Narod“ na mizi. Pred kratkim so ji pa prinesli pod okno še blata za spomin. Tako je imela blato na mizi in pod oknom. Dober tek!

* Žirovci in Poljanci so bili bolj pametni nego pa tisti, kateri so jih hujskali, naj gredo v Ljubljano razgrajat v deželno zbornico proti dr. Šusteršiču. Po celi poljanski in žirovski dolini se je govorilo, da želi dr. Tavčar tako „gardo“; a kmetje so

se kmalu premislili. Ko smo še v „Slovincu“ dva dni pred sejo povedali, kaj se pripravljajo, je padel pomen te „garde“ v nič, in slednjič so se tudi šnopsarji premislili in se zballi. Prišel je samo en liberalen Žirovec. „Narod“ ni prav nič tajil, da mi nismo imeli prav, ampak se je z gostobesednostjo hotel rešiti iz zadrege. Petkova seja je pokazala gosp. dr. Tavčarju, da ne potrebuje prav nikake „telesne straže“ in da njemu nihče nič noče, če on druge pusti pri miru.

* Shod v Selcih. Pišejo nam: 2. okt. je naš poslanec g. Fr. Demšar sklical shod po § 2, ker ni bilo več mogoče sklicati javnega shoda. Poročal je o zadnjih dogodkih v dež. zboru, kjer so slovenski liberalci na žalost in sramoto slovenskega ljudstva zatajili slovenski program ter molčali, ko je deželni predsednik pokazal, da ni na svojem mestu v deželi, ki je v ogromni večini slovenska. Zbrani volivci so izrekli gosp. Demšarju in vsem katol. narodnim poslancem zaupanje z željo, da vztrajajo v boju za pravice slovenskega ljudstva, dokler ne zmaga pravica.

* Velik shod v proelavo Brezmadežne je napravila radovljiska dekanija na rožnivenško nedeljo na Brezjah. Shod je bil veličasten; bilo je okoli 5000 udeležnikov iz vseh farâ radovljiske dekanije. Ob 2 popoldne je imel slavnostni govor o Brezmadežnem spočetju Marijinem mil. gosp. prelat Fis, nato se je razvila velikanska procesija. Šestdeset bander in zastav je bilo v sprevedu. Bilo je res v srce segajoče videti toliko množico vernikov, ki so s pesnimi in molitvijo poveličevali Brezmadežno.

* Nova cerkev na Bledu. Ni še dve leti tega, kar je ena naših „najbolj visokih in modrih glav“ prerokovala, da še dve leti ne pustijo niti deske niti kamenčka vzeti od stare cerkve proč. No, sedaj naj pride na Bled, kdor hoče videti, kako se natančno izpolnjujejo take prerokbe; zdaj res ne bo mogoče vzeti od stare cerkve niti kamenčka niti deske, ker jih nikjer ni. Namestu stare napol podrte cerkve se dviga nova, veličastna gotška stavba, ki je pač najlepša na Gorenjskem. Zidava je sicer preprosta, pa delo trpežno, posebno lep je stari prenovljeni zvonik. Precej bogat pa je glavni portal z reliefom sv. Martina. To podobo je umetniško izvršil znani akad. kipar Berneker. V cerkvi še ni druge oprave, kot krasno slikana okna. V deseterih oknih krasne slike svetnikov, nad vse lepa sta sveti Martin in sv. Cecilija na koru. Druga okna so slikana z gotskimi okraski. — Prvič bo služba božja v novi cerkvi 13. nov. t. l. na „Martinovo“, ko je ravno v fari „žeganje“. Do takrat bo že tudi v cerkvi menza za veliki oltar, prižnica, obhajilna miza, vse iz kararskega marmorja, dalje večna luč in pa klopi na moški strani.

Razgled po domovini.

Priznanje deželnim poslancem katoliško-narodne stranke. Naši poslanci dobivajo od raznih strani čestitke zaradi zadnjega nastopa v kranjskem deželnem zboru. Tudi krogi, ki so se doslej kazali bolj mrzle do naše stranke, so se ogreli in brez ovinikov priznavajo, da je odločni boj naše stranke v korist celemu slovenstvu in da je edino le na ta način mogoče doseči kaj trajnih uspehov. Nasprotniki ne bodo mogli z lažmi zbegati javnega mnenja. Če Slovenski Narod prinaša dolgovozne članke, v katerih dokazuje, da katol. narodna stranka razpada, da je večina kluba proti dr. Susterski itd., se mu vsakdo lahko v obraz smeje. Tabe budalosti ne bodo rešile nemoško liberalne zveze. Edina in močna, vživajoč popolno zaupanje svojih volilcev in velik respekt pri nasprotnikih, stoji zdaj tu katoliško-narodna stranka, s trdnjo voljo, da izvaja sedanji boj do konca.

Sadna razstava v Radovljici. Kakor nam poroča osnovalni odbor sadne razstave, ostane razstava na splošno željo odprta še do konec t. m. Do tega sklepa je odbor prišel osobito zaradi tega, ker se mu nanaznanja obisk razstave z raznih krajev ako bo vreme lepo. Sadje v razstavi se drži izborno, le nekaj prav zgodnih hrušk se je deloma zmedenilo in bodo te dni izločene, ko se sestavi popolni imenik razstavljenega sadja. Slavno občinstvo naj torej uporabi nastopivše lepo vreme, da si ogleda še razstavo. Na razstavi se lahko tudi naroči večje in manjše množine lepega sadja ter izvrstnih domačih sadnih pijač; enako pa tudi stiskalnic, vrtnega orodja, vrtnih ograj, lesne volne itd.

Obrtna šola na Rakovniku. Piše se nam: Ker pogosto prihajajo na vodstvo salezijanskega zavoda vprašanja glede roko-delstva, sklenilo je v dogovoru z deželno in mestno šolsko oblastjo začeti v zavodu v prihodnjem mesecu tečaj obrtne šole za one dečke, ki so dokončali ljudsko šolo in imajo 14 let. Vodstvo bi sicer želelo izučiti gojence v delavnicah na Rakovniku, ali ker tega ne more, dokler mu cenjeni sotrudniki in dobre sotrudnice ne pomagajo, da se dovrši nameravani zavod, se je vodstvo pogodilo z različnimi boljšimi tvrdkami v mestu, da jim pošlje gojence v delo, od 7—12 dopoldne in od 1 do pol 6. popoldne. Vodstvo se bo kolikor možno pri tvrdkah zanimalo, kako se gojenci obnašajo. Zanimalo se bo zajedno z vladno priznanimi učitelji, kako napredujejo v svoji obrti in kaj jim še posebej manjka, da se spopolnijo v svoji stroki. Nadzorovalo se bo kolikor mogoče in go-

tovo bodo gojenci vsaj ob prostih urah, ko niso pri delu, daleč od tolikih nevarnosti kar bo za vestne stariše velika tolažba. Čim bolj bodo dobrotniki in dobrotnice podpirali zavod, temveč ubogih in zapuščenih dečkov bo mogoče sprejeti in jim tako zagotoviti vsakdanji kruh in srečno prihodnost. Novi vajenci se sprejemajo tekom oktobra. Šola začne z novembrom. Pogoje pojasnjuje ustno ali pismeno: vodstvo salezijanskega zavoda na Rakovniku pri Ljubljani.

Brežice. V frančiškanskem samostanu v Brežicah bodo 23. oktobra obhajali preč. p. Benedikt Gradišnik 50letnico mašništva. 11. nov. bodo pa ravno tu preč. p. Bernard Vouk, bivši gimnazijski ravnatelj v Rudolfovem in starosta frančiškanske provincije sv. Križa, slavili 80letnico svojega rojstva. Bog živi oba slavljenca, ki sta vkljub lepi in častitljivi starosti še čvrsta in zdrava, še mnogo let!

Stenski koledar, edini v slovenskem jeziku, je ravnekar izšel in se dobiva v prodajalni Jerneja Bahovca, trgovina s papirjem v Ljubljani po 40 vinarjev, s pošto 5 vinarjev več.

Gorenjske novice.

* Moravske novice. Prvi politični shod se je vršil pri nas 9. t. m. v Zalogu v krasnem od Moravč katic deset minut oddaljenem gradu g. Povšeta. Shod je vzbudil med nami mnogo zanimanja. Naše ljudstvo je slutilo — ker pridejo k nam gg. poslanci — da bo to nekaj lepega. In ni se motilo! Prišlo je mnogo mož ta dan v prijazni Zalog tudi iz sosednjih fara. Shod je ob polu štirih popoldne otvoril predsednik katol. društva g. V. Bernik. Prvi je govoril g. drž. in. dež. poslanec Pogačnik o današnjih razmerah, o drž. in. dež. obstrukciji ter o krivični volilni reformi. Zlasti pa je povdarjal, da dokler bodo v dež. zboru odločevali nemški grofi in baroni, dokler bode ukazovala manjšina večini in dokler bodo višji stanovi kovali postave po svoji volji in nam rezali kruh, ljudstvo ne bode zadovoljno in tudi ne bo miru niti v deželnem niti v državnem zboru. Za njim je nastopil g. dr. Šusteršič. Navzoči smo spoznali v njegovi osebi res pravega voditelja slovenskega ljudstva, kateremu je v resnici kaj na tem, da se pomaga bednemu ljudstvu. Povedal je, da on nima nič proti povišanju plač učiteljem, toda plačajo naj premožnejši, ne pa bedno kmetsko ljudstvo, katero že komaj diha pod težkim bremenom davkov.

Ljudstvo pa, ki je glavni steber dežele, hoče tudi pravice, pravični volilni red, hoče da se spoštuje vera in slov. govornica. Zato možje, naprej, mi moramo zmagati; četudi leté na nas kroglje iz liberalnih topičev, mi, vaši zastopniki, bomo odločno vstrajali do konca. Poslušalci so z burnimi živoklici odobravalii poslančeve besede. Potem je spregovoril še par besedi vrli moravški kapelan gospod M. Škerjanec ter nas opomnil v vznesenih besedah, da nismo zbrani kje v kaki gostilni, ampak v gradu našega dež. in drž. poslanca g. Povšeta in da smemo biti ponosni na to, kajti katol. politični shodi v grajščinah so dandanes redka stvar. Končno se je še g. predsednik v imenu navzočih zahvalil gg. poslancem in se spominjal Njega Svitosti našega pnceža Pija X. in Veličanstva našega cesarja Franca Jožefa I. ter tako shod zaključil. Ljudstvo pa se je razšlo veselo in zadovoljno; vsi smo hvaležni gg. poslancem za njih trud in požrtvovalnost. Gotovo so besede gg. poslancev padle na rodovitna tla in bodo brez dvoma obrodile mnogo dobrega sadu. — Slabo vreme nam nagaja že skoro celi mesec. Pa je res hudo zlasti zaradi setve, lahko bi bila že končana a se je še komaj začela. — Dvakrat trem zvonilo je v enem tednu na Drtiji pri Moravčah. To se redko prigodi. — Poletje se novi, ako v jeseni grmi, so dejali včasih naši stari možje; letos je pa ravno narobe. Koncem kimovca se je bliskalo in grmelo, oktobra pa je hotela starka zima obnoviti naše hibe z belo odejo. — Po shodu v Moravčah je nekdo v Tomarovi trafiki hotel kupiti smodke; a gospá, ko zve, da je bil na shodu, mu jih odreče. Gospá! V tem se Vam pa v prihodnje prav lahko postreže! — Davica se je pojavila v Dešnu pri Moravčah. Umrlo je že 6 otrok, nekaj jih je ozdravelo. — Plesi se vrše večkrat pri nas ob nedeljah v neki gostilni. Mladina pamet! Zlasti dekleta Marijine družbe, da ne bode treba predniku vedno opominjati! — Spominska knjiga je shranjena na baro Vegovem domu v Zagorici pri Moravčah. Knjiga je namenjena za vpisovanje obiskovalcev Vegovega doma. — Silno so radovedni nekateri v naši dolini, kdo je med nami dopisnik „Domoljuba“. Trudijo se in ogibajo, a pravega zadeti ne morejo. Naj bo torej enkrat povedano, da ne dopisuje nikdo duhovnikov, ampak nihče drugi kakor podpisani. Uganite kdo.

Iz Šmartna pod Šmarno goro. Tri nedelje po vrsti so se vršile pri nas lepe slovesnosti, katerih ne bomo tako hitro pozabili. Sedemnajsto nedeljo so nam naš dekan, kanonik J. Sušnik blagoslovili raz-

širjeno in prenovljeno pokopališče, katero se je iz neznatnega in zanemarjenega spremenilo v ponos naši župniji. Križ in sveta razpela sredi pokopališča je pa že nekaj posebnega. — Osemnajsto nedeljo pripeljali smo prav slovesno kip lurške Matere božje iz Domžal, kjer ga je podobar Karol Hrovat prav mojstersko izvršil. Hvala goriškemu beneficijatu g. Berniku in domžalski Marijini družbi, ki so našo lurško Mati božjo tako lepo sprejeli in spremili. Tudi mi smo lurško Mater božjo slovesno sprejeli na meji in jo v sprevedu spremili ter jo postavili v novo, prekrasno kapelico zraven župnišča, kjer je pred stalo staro, razdrapano znamenje. Najlepša slavnost pa je bila na rožnivenško nedeljo, ko so presvitli knez in škof delili zakrament sv. birme. Dopoldne ni bilo nič izvenrednega, šlo je kakor drugod; a popoldne bilo je nekaj nenavadnega. Ob dveh so imeli presvitli krasen govor o Marijini družbi, potem so sprejeli nekaj deklic v to družbo in naši čvrsti dekliški Marijini družbi so zdaj blagoslovili novo bogato, s zlatom obloženo zastavo, ki se sme meriti z najlepšimi na Kranjskem. Ona dela vso čast umetnici gospej Hofbauerjevi glede krasote in nizke cene. Botra novi zastavi je bila soprega županova, ki je ob tej priliki darovala prav lepo svoto za zastavo. Po litanijah smo šli venkaj iz cerkve in so nam presvitli blagoslovili novi sliki sv. Martina in rožnivenške Matere božje, ki sta ob cerkveni ograji v kapelicah. Slednjič smo šli v sprevedu h kapelici lurške Matere božje sredi vasi in tukaj so nam presvitli blagoslovili kapelico in kip, nazadnje pa izpregovorili s svojo prirojeno jim gorečnostjo tako ginljive besede, da menda ni ostalo nobeno oko suho. To je bil njihov tretji govor ta dan. Ljudstva domačega in vnanjega nabralo se je toliko, da se je vse trlo. Zdaj je bil obširni dnevni red dovršen. Pred župniščem ustavile se se Marijine hčere s svojo zastavo, naredile živ venec okoli svojega škofa in Marijina hčerka se v lepih besedah zahvali presvitlemu višjemu pastirju za milost in dobroto, da so blagovolili sprejeti nekaj deklic v Marijino družbo ter blagoslovili njeno zastavo. Tudi mi zakličemo s te govornico presvitlemu: Bog in Marija naj Vas blagoslavljata po Vaših apostolskih potih! Bog plačaj Vaš trud in skrb, ki jo imate za nas! Prav je imel domači župnik, ki je ob koncu svoje napitnice zaklical:

Zivel naš apostol goreči,
Hren II. pa tudi še več!

* Na Limbarski gori pri sv. Valentinu se je bralo v sredo pred sv. Mihaelom 9 sv. maš; to je pač nekaj redkega. Ta dan imeli se namreč duhovniki moravske dekanije, ki so vpisani v bratovščino presv. Srca

Jezusevega, na tem božjem potu svoj mesečni sestanek. Vkljub slabemu vremenu zbralo se je lepo število duhovnikov sobratov pri sv. Valentinu. Tudi od vse duhovščine moravske dekanije visokospoštovani g. dekan, Janez Bizjan, so nas počastili s svojim prihodom. — Dokler smo duhovniki tako zedinjeni, zastoj lovite liberalci naše ljudstvo v svoje mreže. Vprav z Limbarske gore se lepo vidi v Drtijo, kjer zdihuje liberalni župan Hušnikar na razvalinah nekdanje liberalne trdnjave.

* Prvega župnika so dobili Češnjčani v moravški dekaniji. Ni še prav dolgo tega, odkar so postale Češnjice samostojna župnija, preje so bile le takoimenovana lokalija. Pa vkljub temu, da so dobili ti varovanci karmelske Matere božje župnijo, niso imeli dosedaj še nobenega inštaliranega župnika. Šele g. Franceta Kepec je doletela ta čast. Zato pa prav iz srca čestitamo g. župniku, ki že 30 let pasejo češnjiške duš'ce!

* V izobraževalno društvo vabi naš Podgorc čemšeniške može in svoje ljube mladeniče, pa ima srečo. Na rožnivenško nedeljo popoldne je bil govor „o pomenu izobraževalnih društev“, in takoj se jih je vpisalo 41 udov, pa nekaj jih bode še pristopilo. Zlasti mladeničev, najboljših izmed cele župnije, se je precejšnje število oglasilo. Le vkup, le vkup; samo 1 krono bote plačevali na leto, pa se bote marsikaj potrebnega ter koristnega naučili.

* Za lepo vreme prosijo čemšeniški kmetje: vsled slabega, deževnega vremena ne morejo ne sejati, ne ajde požeti. Dne 10. oktobra je razsajal hud vihar po naših hribih: s korenino je podrl vitko jagnje pod župniščem; pravijo, da je škoda tega starega drevesa. Dolgo je kljuoval silnemu vetru, pa zastoj. — Včasih so nanj pritrjevali zastave ob raznih prilikah, n. pr. ob birmi, zdaj ga pa čaka esoda nerodovitnega drevesa: v ogenj ž njim.

* V Mengšu so igrali fantje in dekleta iz Marijine družbe „Indijsko siroto“ dne 2. oktobra. Ljudstva je bilo obilo. Posebno se se odlikovali Zita, Brito in prednica. Tudi Ajina in Ganči sta bili izvrstni. Mnogo smeha so povzročili v komičnem prizoru Kompere, Krušnik in Pirc. Pa zopet kmalu kaj!

* V Ratečah na Gorenjskem ima v gostilni pri „Jalenu“ neka liberalna babura še vedno umazani „Narod“ na mizi. Pred kratkim so ji pa prinesli pod okno še blata za spomin. Tako je imela blato na mizi in pod oknom. Dober tek!

* Žirovci in Poljanci so bili bolj pametni nego pa tisti, kateri so jih hujskali, naj gredo v Ljubijano razgrajati v deželno zbornico proti dr. Šusteršiču. Po celi poljanski in žirovski dolini se je govorilo, da želi dr. Tavčar tako „gardo“; a kmetje so

se kmalu premislili. Ko smo še v „Slovincu“ dva dni pred sejo povedali, kaj se pripravlja, je padel pomen te „garde“ v nič, in slednjič so se tudi šnopsarji premislili in se zbal. Prišel je samo en liberalen Žirovec. „Narod“ ni prav nič tajil, da mi nismo imeli prav, ampak se je z gostobesednostjo hotel rešiti iz zadrege. Petkova seja je pokazala gosp. dr. Tavčarju, da ne potrebuje prav nikake „telesne straže“ in da njemu nihče nič noče, če on druge pusti pri miru.

* Shod v Selcih. Pišejo nam: 2. okt. je naš poslanec g. Fr. Demšar sklical shod po § 2, ker ni bilo več mogoče sklicati javnega shoda. Poročal je o zadnjih dogodkih v dež. zboru, kjer so slovenski liberalci na žalost in sramoto slovenskega ljudstva zatajili slovenski program ter molčali, ko je deželni predsednik pokazal, da ni na svojem mestu v deželi, ki je v ogromni večini slovenska. Zbrani volivci so izrekli gosp. Demšarju in vsem katol. narodnim poslancem zaupanje z željo, da vztrajajo v boju za pravice slovenskega ljudstva, dokler ne zmaga pravica.

* Velik shod v proslavo Brezmadežne je napravila radovljiška dekanija na rožnivenško nedeljo na Brezjah. Shod je bil veličasten; bilo je okoli 5000 udeležnikov iz vseh farâ radovljiške dekanije. Ob 2 popoldne je imel slavnostni govor o Brezmadežnem spočetju Marijinem mil. gosp. prelat Fis, nato se je razvila velikanska procesija. Šestdeset bander in zastav je bilo v sprevedu. Bilo je res v srce segajoče videti toliko množico vernikov, ki so s pesnimi in molitvijo poveličevali Brezmadežno.

* Nova cerkev na Bledu. Ni še dve leti tega, kar je ena naših „najbolj visokih in modrih glav“ prerokovala, da še dve leti ne pustijo niti deske niti kamenčka vzeti od stare cerkve proč. No, sedaj naj pride na Bled, kdor hoče videti, kako se natančno izpolnjujejo take prerokbe; zdaj res ne bo mogoče vzeti od stare cerkve niti kamenčka niti deske, ker jih nikjer ni. Namestu stare napol podrte cerkve se dviga nova, veličastna gotška stavba, ki je pač najlepša na Gorenjskem. Zidava je sicer preprosta, pa delo trpežno, posebno lep je stari prenovljeni zvonik. Precej bogat pa je glavni portal z reliefom sv. Martina. To podobo je umetniško izvršil znani akad. kipar Berneker. V cerkvi še ni druge oprave, kot krasno slikana okna. V deseterih oknih krsane slike svetnikov, nad vse lepa sta sveti Martin in sv. Cecilija na koru. Druga okna so slikana z gotskimi okraski. — Prvič bo služba božja v novi cerkvi 13. nov. t. l. na „Martinovo“, ko je ravno v fari „žeganje“. Do takrat bo že tudi v cerkvi menza za veliki oltar, prižnica, obhajilna miza, vse iz kararskega marmorja, dalje večna luč in pa klopi na moški strani.

Seveda nam bo še veliko manjkalo, pa upamo, da nam bo že S:ca Jezusovo odprlo dotrih src, ki nam bodo pomagala pripravljati Bogu vredno prebivališče.

* **Predrznost jeseniških hajlovcev** vedno bolj raste. Dne 2. oktobra je obiskalo večje število vsegermanskih turnarjev iz Ba-ljaka in Ljubljane svoje jeseniške bratce hajlovce. Obnašali so se seveda tako, kakor bi bile Jesenice popolnoma nemška last in njihova posest. Prišlo je do demonstracij, kar bi se ne bilo zgodilo, ako bi ne bili hajlovci izzivali. Vsled demonstracij so se čutili turnarji silno užaljeni v svoji germanski časti, zlasti jih ni mogel pozabiti inženir pri kranjski industrijski družbi Endres. Napadel je dva dni pozneje pobalinsko na prehodu čez železnico visokošolca Pretnarja, ki je bil ravno na sprehodu. Udaril ga je s pestjo na vrat in pobil na tla. Vročekrvni Endres je bil od sodišča v Kranjski gori zaradi žaljenja časti in zaradi prestopka zoper telesno varnost obsojen na 24 urni zapor. Plačati mora tudi odškodnino in vse stroške. Ali bo kazen kaj hladila Endresu vročo kri?

* **Ponesrečil se je na Dvjem Franc Pogačnik.** Udaril je po mizi s steklenico, ki se je razletela in mu prerezala žile na roki.

* **Uboj in samomor.** Dne 2 t. m. so se stepli med seboj na Hrušici v kantini „zum lustigen Tiroler“ štirje Italijani. Dva sta bila smrtno ranjena. Eden je umrl kmalu po pretepu, drugi je še živel 9 ur. Dan prej se je pa na Jesenicah obesil neki Italijan, tako da so ob istem času ležala v mrtvašnici trupla treh nesrečnežev.

Dolenjske novice.

Ribniški novičar.

† **Repek si je odlomila v predzadnji številki „Domoljuba“** devetica in zato je stalo, da je Višnikar dolžan ribniškimi re-vežem 200 kron, namesto 209 kron, kar naj se vzame s tem blagevoljno na znanje.

† **Mrtvoud se oglašja v naši deželi.** Spomladi zadel je g. župnika v Laščah. Zdaj pa g. župnika Šaleharja v Dolenji vasi.

† **S koso je prirezala v Laščah** nemila žena nit mladega življenja marljivoga četrtošolca Fr. Peček. Lepega pogreba udeležila se je tudi šolska mladež z učiteljstvom. Kdor ve, koliko skušenj šolskih in skušenj življenja čaka mladega dijaka, bode pač blagroval rajnega, da ga je Gospod tako zgodaj poklical delat maturo za večnost, katero smemo upati je prestal dobro, ker se je z dolgotrajno boleznijo skrbno pripravljaj nanjo.

† **Zaupni shod v Dobropoljah** je bil 2. oktobra. Poslanec Jaklič pokazal je libe-

ralne Slovence v zvezi z Nemci in liberalnimi grajščaki. V dveh važnih odsekih so dali Nemcem večino in v odseku za volilno preosnovno so volili za predsednika Nemca. Poslušalci so bili ogorčeni. Može ne pozabite te sramote in krivice do pr hodajih volitev! Onda bode čas, da se pomete z Dežmanovimi grabljami.

† **Pozabljeni dobitnik.** Kmalu bo tri leta, kar je umrl sodraški župnik Jožef Voglar, pa še zdaj nima spominika na pokopališču. Res — pozabljen dobitnik!

† **Ni varno oddajati dopisnice na c. kr. pošto v Sodražici.** Znano nam je par slučajev, da se zadržujejo. Tudi prepisi od tam oddanih dopisnic se dobe. Za en tak slučaj ve tudi učitelj Mihael Verbič, svak c. kr. poštarja Frančiška Fajdige.

† **Dvojne c. kr. postave** so v rabi v Laščah. Ene sorte jih imajo c. kr. orožniki, druge sorte jih ima pa c. kr. sodni adjunk Tekavčič. E!

† **Kleščje ima nekdo pripravljene** za c. kr. sodnega adjunkta Tekavčiča v Velikih Laščah. Sprejel je namreč neki denar, ki bi ga ne bil smel za nobeno ceno sprejeti. In govoril je nekaj, kar bi ne bil smel nikdar govoriti. Kadar se kleščje stisnejo, bo Tekavčič zacvilil, da se bo slišalo v Novomesto ali v Gradec ali pa še dalje. E!

† **Pobožen, ali kall?** Pripovedovalo se nam je, da je v nekem hlevu klečal c. kr. orožnik s povzdignjenimi rokami...

† **Lejte, prerok je Ivo Rus v Loškem potoku.** Pisal je svoj čas in naznanil širnemu svetu: „Tam za goro (t. j. v Loškem potoku) že sije svit zlate svobode. Oni večer je zasijal svit pobijalne sekire v zlati slobodi plesa in pijančevanja. Ivo, to je svit zlate svobode! Neki mož je otesal nekega s sekiro po plečih, ženi njegovi pa bi bil kmalu odbil s sekiro čeljust. To so nasledki zlate krčmarske svobode. Toda župani na noge! Pa tudi c. kr. orožniki, na noge! Ako komu uide pes brez torbe na cesto, ako si gre voznik kupit tobaka in pusti za trenutek konje same na cesti, je že orožnik za petami in dotičnik ima pota in stroške. Kedar se pa pleše brez dovoljenja in se toči čez policijsko uro, tedaj pa žandarja ni blizo. No, no, pa saj se spoznamo. Tudi c. kr. okr. glavarstvo v Kočevji, ki tako rado in še celo vkljub uporu občinskih odborov podeljuje krčmarske koncesije, naj gleda, kaj se godi v takih gostilnah.

† **Najložje se shaja brez krajnega šolskega nadzornika.** V Dragi ga že silno dolgo nimajo in vendar šola ni zato niti za las beljša ali slabša kot sicer.

† **Zopet sneg in sicer v pomnoženi** izdaji smo dobili 10. oktobra. Mislili smo, da je sv. Evzebij v pratiki, pa je bil zunaj.

† **Jubilejna slavnost na Vel. Slevici** se je v kljub skrajno neugodnemu vremenu prav dobro obnesla. Ljudstva je bilo vse polno v cerkvi in pri predstavi. Lepe igre ljudje niso mogli prehvaliti.

Iz litijskega okraja.

† **Litija.** V soboto (8. oktobra) zvečer so imeli socijalni demokrati tukajšnje tovarne svoj shod v gostilni „pri Fortuni“. Govoril je demokrat Čobal iz Zagorja. Poročal je še dovolj stvarno o državnem položaju in priporočal navzočim strokovno društvo, a za to ni bilo nikake prave vneme med navzočimi. Vseh skupaj jih je bilo kakih 40, ki pa niso vsi socijalni demokratje. Treba je vsekako za tukajšnje delavce kake zveze ali pa kakega društva. — Vsled prestanega dežja je Sava pri Litiji narasla na 2 m. nad navadno višino.

† **Iz Brega pri Šmartnem** si je zlomila roko Helena Vrhovec.

† **V Št. Lambertu** ustanove slov. kat. izobraževalno društvo. Pravila so že pri vladi.

† **Na Savi** so imeli prošli teden sveti misijon. Sklep je bil v nedeljo. Dovoljeno je, da se ustanovi enorazredna ljudska šola.

† **Na Polšniku** je nova cerkev pod streho. Blagoslovljena bo 6. novembra. Tudi tukaj dobe enorazredno novo šolo. Imeli smo že pravo zimo, ker 19. septembra je že meło ves dan pri nas in po sosednjih hribih.

† **V Štangl** je razpisana organistovska služba, ki je dosti dobra. Nastopi se lahko precej.

† **V Preski in v Sv. Večeru**, fare šmartinske, je letos precej in dobrega pristnega dolenjskega cvička. Kdor hoče imeti pravi cviček, naj pride kupit novega vina. Cene so zmerne.

† **V Kresnicah** je razpisana služba poštnega odpravnika.

† **Litijski rojak** je Kastelic, ki je pa bil zasačen v Trstu, da je v veliki tatinski družbi. Mi Litičani ne moremo nič za to.

† **Pojasnilo.** „Slovenec“ je poročal, da so aretirali v Šmartnem nekega Pipana, ki je storil grdo hudodelstvo. Da ne bodo Šmartinčani na slabem imenu pred svetom, pojasnimo, da je bila to zmota, ker v vsej šmartinski fari ni nobenega Pipana in tudi nikogar tu niso zaprli radi kake take hudobije. —

† **Poročil se bo g. Al. Pregelj**, uradnik južne železnice v Ljubljani, doma iz Kresnic, z gđ. Hutterjevo, doma iz Litije.

† **Liberalci in bira.** Iz šmartinske župnije nam poročajo: Neko znano človeče se je zaletelo v umazanem „Narodu“ v našega cerkvenika in mu očita biro. Temu hujskaču odgovorimo le to: Starodavna navada v naši župniji je, da se daje cerkveniku pšenica za hostije. To smo vedno radi dajali

in jo bomo tudi v prihodnje. Seveda dopisec bi moral to vedeti, saj že dolgo časa prebiva v naši župniji, a kaj njemu mar cerkev in sv. obhajilo. Za tako „učene“ ljudi, ki znajo v „Narod“ pisati, ni cerkev. Svetujemo dopisunu „Naroda“, naj ga naša bira prav nič ne briga, pometa naj raje pred svojim pragom, saj leže tam celi kupi smeti.

† Št. Lambert. Upam, da mi „Samotar“ in „Podgorc“ dovolita, seveda če je zadovoljen tudi g. urednik, da napišem nekaj vrstic, ki bodo naše čitatelje „Domoljuba“

Pa recita, da ni to nekaj čisto novega! — O ti „arovž“, „arovž“ . . .! V št. 18 je poročal samotar na Jablaniku, da so imeli 14. avgusta otroci prvo sv. obhajilo. Povedal je tudi, da v bratovščino treznosti pristopajo redno novi udje. Tega pa ni povedal, da so bili tudi otroci sprejeti ravno na dan prvega sv. obhajila v to družbo, ter da so pri očitni službi božji, vpricho zbranih župljanov storili svojo obljubo. Tudi tega ni povedal — morda ni vedel, ker je samotar — da se je izmed 18 obhajancev upisalo v

je samotarjev, kali; onega čudaka v veve-ričinem gnjezdu. Pogledal sem skozenj in — oj para, — videl sem, kako ste dve dekleti sedeli v gostilni, pred seboj frakelj, iz katerega ga je zdaj ta, zdaj druga ruknila; ker je bil pa le prehud — menda je gostilničar premalo vode primešal, — ste pa zraven pridno zobale „cukerček“. Svoje dni so hodili le moški nad frakelj — v novi dobi pa so začele tudi — ženske. Tudi napredek.

Iz Šent Rupertske doline.

† Neko revše se jezi v „Narodu“ nad „Domoljubom“, ker je ta izrazil željo, naj bi kupile mokronoški grad redovnice in napravile šolo. I no, če ste tako liberalni, pa napravite v gradu tovarno za kolomaz, da boste mazali svoj polomljeni liberalni voz.

† Stekli psi so se klatili po Mokronogu, ugriznili so tri osebe. Psi bodo nosili torbe do novega leta.

† Mošt je zelo dober in po ceni od 6—10 forintov 56 litrov. Kupci le skupaj! Vino bo zares izvrstno in močno.

† 150.000 kron so snedli liberalci v deželnem zboru kmetu, tudi po naši dolini bi marsikdo kaj dobil. Kmetje pri volitvah pokažite liberalcem vrata, najprej 150.000 kron, potem boste šele z nami govorili.

† Draga bo nova šola mokronoška, no pa saj se je reklo, da se bo dobilo nekaj od cesarja, nekaj od dežele, nekaj pa iz Krškega. Ali ni na pošti še nič prišlo?

† V Krško k znani dobrotnici naj gresta prosit za šolo g. župnik in veletržec Povše, tako je bilo rečeno. O ne! Le sami pojdite, saj veste kaj ste ukazali na shodu pri Mevželjnu! Le sami pojdite, in če bodeste dobili le 100 K, pa bomo v „Domoljubu“ debelo natisnili.

Od Novega mesta do Trebnja.

† Kdor drugemu jamo koplje, sam pade vanjo. Tako se je zgodilo tudi našemu hotelirju Jakobu Pavčiču. Svoječasno bi bil rad spravil novomeškega dacarja v luknjo; pa ni šlo, bil je radi pomanjkanja dokazov — oproščen. Nasprotno pa je bil obsojen naš „Jaka“ od okrožnega sodišča v štiri dolge mesece zopora radi podkupovanja prič h krivemu pričanju. Sedaj bo pa on skušal, kakšen je letošnji ričetov pridelek.

† Strah pred razpelom. V neki hiši so igrali na karte in vmes tudi malo „privezovali“. V kotu nad mizo je viselo razpelo. Žrebelj je v steni odjenjal in razpelo je padlo na klop. Igralci v strahu, misleč, da jih je obiskala božja kazen, so jo hitro pobrali in se izgubili na vse strani.

† Silkarija. Prijatelj, če te pripelje pot v Trebnje, stopi v trebanjsko cerkev in videl boš vso cerkev od znotraj kaj lepo

General Steselj.

zanimale. Omenil in priporočal sem, da bi naši Šentlamberčani podpirali raje „Družbo sv. Cirila in Metoda“, ne pa tisti ljubeznjivi „arovž“. — „Samotar“ in „Podgorc“ ali vesta kaj se je zgodilo, novega pri nas? Enemu izmed mnogih je ta — ljubezniva pijača — tako pamet zmešala, da — — da je nesel pismo meste v poštni nabiralnik — pa — — kam neki? pa v farovski pominvalnik — no tja, kamer grdo vodo izlivajo.

družbo treznosti samo 12, drugih šest pa ne. In zakaj ne? Ker so jim — stariši prepovedali, češ, potem pa ne boš mogel okušati ljubega žganjčka, ki nam daje „kroft“ in nas „potrošta“ v naših bridkostih. Samotar, ali ni to žalostno znamenje časa? Čez sto let bo tujec gospodaril slovenski zemlji, ako Slovenci ne puste tega strupa. — Ali se ti ne zdi tako, samotar? Našel sem na cesti na pol razbit rešpeklin, menda

preslikano in vse altarje prenovljene. Neki notranji čut te bo obšel, da boš z veseljem in vnemo pomolil „očenaš“. Delo hvali umetnika g. M. Koželja iz Kamnika.

† **Letina.** V trebanjski in velkolaški občini se je letina precej dobro obnesla. Sadja obilo; vina pa dvakrat toliko, ko lansko leto. Da bi bili le ljudje Bogu hvaležni za to. Dež nagaja pri žetvi ajde in drugih poljskih delih.

† **Iz Mirne peči** se nam poroča, da so se s težkim srcem ločili od dosedanega kapelana Majdiča, ki si je velike zasluge pridobil za farane; vesele pa se, da so dobili dobrega naslednika Kleindiensta, dosedaj kapelana v Polhovem gradu.

Belokranjske novice.

† **Shod mladenčev** Marijine družbe iz Belokrajine se ni vršil vsled slabega vremena. Odložen je za poznejši čas. Vse je bilo lepo pripravljeno pri Treh farah, cerkev se dekleta vrlo okrasila, pa je Bog hotel drugače. No, če Bog dá, bode prihodnjič še lepše!

† **Požar.** S S u h o r a se nam poroča, da je dne 7. t. m., popoldne ob pol štirih, nastal velik požar v vasi Gorenji Suhor. Zgorela je hiša in vse žito pod streho posestniku J a n e z u Ž e l j k o. Živino so komaj rešili. Škoda se ceni na 1400 K. Mož je bil vedno zavarovan, žal, da je ravno letos to opustil! Ko bi ne bili sosedni ljudje urno prihiteli na pomoč, vpepeljena bi bila gotovo cela vas in vsa gospodarska poslopja, ker dotični vaščani so bili večinoma vsi na polju. Zažgali so otroci, igraje se z ognjem za hišo, nakar se je vnel najprvo velik kup subega koruznega perja. Starši, pazite na otroke, ker nesreča nikdar ne miruje!

† **Nalivi** so bili sedaj po Belokranjskem. Kulpa je prestopila bregove in naredila mnogo škode, posebno krmu. Ljudje ne morejo spraviti pridelkov, posebno krma dela velike težave vsled vednega dežja. Ena žena bi bila kmalu utonila v tem divjem nalivu. Šla je brat želod ob Kulpi, pa je pridrla Kulpa in komaj so jo še ljudje rešili.

† **Draga krma** je pri nas; po 3 gl. cent je že, kaj bo šele spomladi. Tudi drugo boče vse drago, ker je mnogo škodila suša. Po ceni je samo živina — a meso pa drago

† **Takega mošta** še ne, kakoršen je letos, pravijo vinorejci belokranjski. Ž njim se ni metati. Pridite pokusit vi Gorenjci — boste videli, kdo je bolj močan.

† **Na Radovici** bodo imeli sv. misijon od 18. t. m. do 26. t. m. Pridejo oč. očetje jezuitje.

† **Gračino na Krupi** je kupil baje g. Makar st. iz Metlike za 170 000 gl.

† **V Draščih** ni vse tako kot bi želeli vrli gospodarji. Mladina še časih poigra

s kamenjem. Ako ne bodo kmalu dotični fantki pametnejši — se bodo kesali. Ni lepo, da bi taki smrkavci spravili to pošteno vas ob dobro ime!

† **Novo obhajilno mizo** so dobili v Metliki. Naredil jo je g. Ignacij Čamernik iz Ljubljane.

† **Čudne razmere v Metliki.** Šola v Metliki pravijo, da je premajhna, in vendar ima notri stanovanje g. nadučitelj in še več sob. Zato pa treba naložiti kmetom nov d a v e k z a n o v o š o l o, namreč Lokvičanom! Lepa je ta! Šolo so zidali že v Metliki in še sedaj plačujejo davek zanjo, sedaj pa zopet nove stroške za novo šolo! Znajo pa liberalci! Hočejo biti napredni, pa še ljudem ne privoščijo, da bi kmeti otroci obiskovali večrazredno šolo v Metliki. Vemo, kje liberalce čevelj žuli. Kmetje naši, ki vedo že sami, kaj je prav, se vam ne bodo usedli na limanice, da bi jim usilili novo breme za novo šolo Kmetje pozor!

Iz drugih krajev Dolenjske.

Iz Zatičine. 4. oktobra je bila vsa Zatičina v zastavah. Ta dan so blagoslovili novo šolsko poslopje. Ob pol 10. je bila v samostanski cerkvi slovesna sv. maša, katero je daroval mil. gospod opat. Iz cerkve se je pomikala dolga procesija k šoli. Tu je šla šolska mladina z učiteljstvom, občinski odbor, krajni šolski svet, stavbeni odbor, duhovščina z g. opatom, učiteljstvo iz bližnjih vasij ter drugi gostje in mnogo ljudstva. G. opat je blagoslovil vse prostore v šoli ter nato nagovoril zbrane v lepem, slovenskem nagovoru. V I. razredu je g. župan G o r i š e k po kratkem govoru izročil slovesno ključ g. nadučitelju K o v a č u, ki se je vsem, ki so pripomogli, da se je ta lepa stavba izvršila, zahvalil. G. okrajni šolski nadzornik S t i a s n y je pozivljaj mladino, naj rada prihaja v šolo in se pridno uči ter je za vzgled ji postavil mladostno življenje našega cesarja. Otroci so navdušeno zapeli cesarsko pesem, na to pa nastopi neka deklica v narodni noši iz III. razreda in deklamuje primerno pesmico. Med posamnimi točkami so prepevali otroci narodne pesmi. Ko je bilo to končano, je bila mladina pogoščena s kavo, kruhom, klobasami in vinom. Opoldne je bilo skupno kosilo za povabljen „pri Fricu“. Tu so napivali gospod svetnik J e n č i č, okrajni šolski nadzornik, nadučitelj Kovač in drugi. Želimo le, da bi se v novi šoli vzgojilo mnogo Bogu in cerkvi udanih kristjanov, domovini slovenski pa mnogo značajnih mož in žena! — Odšel je iz samostana za nekaj mesecev č. o. Böhm. Šel je za kaplana v Št. Rupert, da se bo priučil slovenščine. V naši vasi dobimo — tako se nam obeta — v kratkem

brzjavni urad. Največjo zaslugo pri tem bo imel samostan. Zopet napredek!

† **Iz Ambrusa** smo pred kratkim dali v „Domoljub“ dopis, da imamo v naši fari štiri nove kapelice. Omenili smo, da verno ljudstvo daje marsikak darček v puščico, da gorj v eni kapelici lučica skozi celo leto v čast Kraljici nebes in zemlje „Slovenski Narod“ pa se norčuje iz našega dopisa in nam očita revščino. Bolj umestno bi pa bilo, da bi g. dopisnik očital ljudstvu isti denar, ki ga izdaja na tisoče in tisoče za strupene pijače v žep judovskim fabrikantom! Sram bodi liberalnih gospodov!

Več faranov.

† **Skrivnostni umor.** Žensko, katero so našli o Malem Smarnu umorjeno v Gumniškem gozdu (Slovenec je o tem poročal) so spoznali. Umorjena je 30 let stara dekle Marija Kolar iz Toplic fare Zagorje ob Savi. Morilcu še niso na sledu. Baje so nekega vojaka kot sumljivega zaprli; a to bo najbrže le govoricca. — Na naslov našega vaškega zajedno olupševalnega odbora načelnika: Cesta skozi Podgorico na Slivnico, kar je je v naši vasi, Vam ne dela časti. Ce je pet vaška, kar mnogo trdijo, je Vaša dolžnost ljudi opomniti, da jo popravijo, če je pa občinska, obrnite se na pristojno mesto. — Sicer če bote hoteli „ofer“ imeti, kakor ste se baje izrazili, bote morali „štok“ prizadetim vasem postaviti na drugem koncu. — Z u p n i š č e z gospodarskimi poslopji je popravljeno. Stalo je mnogo truda in denarja. Sedaj, ko je dovršeno, so ljudje spoznali, da je bil skrajni čas lotiti se poprave. V kratkem bomo imeli občinske volitve. O izidu morda poročam prihodnjič.

† **Iz Kostanjevice.** Povodenj. Vsled neprestanega deževja je Krka jako narasla, da je prestopila bregove in poplavlila dolino. Kostanjevica je bila v vodi. Po nekaterih hišah so imeli vodo precej visoko, da je bilo treba umikati pohištvo. Stanovalci pa so morali iskati si prenočišč drugod, kjer voda ni prišla tako visoko. Ravnotako so morali tudi skoro vso živino seliti iz hlevov drugam, da je ni dosegla voda. Dne 11. okt. je bila voda toliko, da je bil promet po Kostanjevici, zlasti proti župni cerkvi, mogel le na vozovih ali s čolni. — Sedaj je voda sicer odtekla, toda zapustila je namočena tla in vlažne stene, kar bo zlasti v tem letnem času slabo uplivalo na zdravstveno stanje. Umevno je, da je naredila voda škodo tudi po polju, ker imajo ljudje še precej pridelkov zunaj. Kostanjevica je bila zadnji-krat v vodi leta 1895.

† **Z Mirne na Dolenjskem.** Slavnost blagoslovljenja dveh novih zastav na Mirni. Na prijazni dolenjski Mirni, polni zgodovinskih spominov, se je vršila na Malega šmarna dan slavnost blagoslovljenja dveh

novih društvenih zastav: zastave novega „Slovenskega katol. izobraževalnega društva“ in zastave dekliške Marijine družbe. Od vseh strani so prihiteli zavedni katoliško narodni Slovenci in Slovenke, da proslave ta lepi praznik bratskih društev. Zbralo se je nad 1000 navdušenega naroda. Prihitelo je odposlanstvo „Slovenske kršč. soc. zveze“ iz Ljubljane, Marijine družbe iz St. Janža, Sv. Križa, St. Ruperta i. t. d. Pri cerkveni slavnosti je stalo pred oltarjem šest društvenih zastav. Cerkevni govor je imel deželni in državni poslanec dr. Ign. Žitnik, ki je v nemal ljudstvo k ljubezni in zvestobi do novih zastav in vrlo delujočih društev Kumica zastave „Kat. izobr. društva“ je bila gospa Kramarjeva, kumica zastave Marijine družbe pa graščakinja Malvina Pevic. Ponosno sta se razvili po blagoslovu zastavi. Zastava „Izobraževalnega društva“ ima na eni strani svetovno oblo in napis „Veri in omiki“, obdan z lipovim listjem, na drugi strani pa sliko sv. Cirila in Metoda, zastavo Marijine družbe krasi krasna Marijina podoba. Slovesno sv. mašo je daroval č. g. dr. Ign. Žitnik. Popoludne je bil ob 1/3 na prostem pred cerkvijo govor o pomenu in nameni naše društvene organizacije. Ognjevit je govoril prepričevalne besede o tem, oziroma o geslu „Veri in omiki“, č. g. Luka Smolnikar ter v nemal občinstvo za plemenito in dobro stvar. Izvestno bo ta govor, ki je pretresel tudi zaspance, zelo pospešil društveno organizacijo med Mirenci. Govoru je sledila ljudska veselica na „Fužini“, pri kateri je č. g. župnik Kocijančič nazdravljaval gostom, dr. Žitnik navzoči kumici zastave izobraževalnega društva, gospe Kramarjevi, g. Puhar v imenu ljubljanske deputacije zborovodju pevskega zbora g. Miheliču in zborovodju tamburaškega zbora g. stud. phil. Kolencu za njihovo trudoljubno in uspešno delovanje, kajti nastopajoča zbora sta pokazala prav znatno dovršenost in res krasno rešila svojo nalogo. Naj mirenska društva pod vodstvom spretnih svojih voditeljev nadaljujejo pravo izobraževalno delo v korist naroda tako vztrajno, kakor doslej in s ponosom bodo kazali na množice zavednih svojih članov. Pod novima zastavama društvi izobražujta, narod dvigujta, z narodom zmagujta!

Notranjske novice.

Iz Starega trga pri Ložu.

— Veselica, katero je priredila naša mladeniška Marijina družba dne 8. septembra, se je prav dobro obnesla. Zanimanje za veselico je bilo splošno, in temu zanimanju tudi primerna udeležba. Le žalibog, da je

bila naša sicer precej prostorna gledališka dvorana za velik naval občinstva le še premajhna. Veselico je otvoril tovariš Lavrič s pozdravnim govorom, v katerem se je v prvi vrsti obrnil do madeničev, češ, da tudi mladeniči izpod sivega Snežnika ne smejo ostati hladni pri vseslovenskem mladeniškem gibanju, temveč morajo se mu priklopiti z vso vnemo. Pevski zbor je zapel pod vodstvom g. visokošolca Škrbca tri lepe mešane zборе. Ko je še tov. Žaidaršič oddeklamoval Gregorčičevega „Siromaka“, se je začela igra. Igrali so Voljčevega „Egiptovskega Jožefa“. Ta zadnja točka je najbolj vspela. Res občudovali smo naše mladeniče, ki so se v kratkem času tako izvrstno naučili tako težko igro. Nekateri so igrali naravnost mojsterski. Vsaka vloga je bila na svojem mestu. Da je pa igra dosegla še lepši vspeh, pripomogli so mnogo krasni egiptovski kostumi. Na željo občinstva se je igra ponavljala 11. sept. Dneva 8 in 11. september sta bila dneva veselja za naše ljudstvo in mu ostaneta v dolgem spominu.

— Dvakrat smo videli v kratkem času razvito zastavo mladeniške Marijine družbe, a žal obakrat črno opremljeno. Mlada družba je zgubila v par dneh dva vrla mladeniča.

— Romanja na Trsat se je udeležilo iz naše doline ogromno število ljudstva. Šli so deloma z vozovi, deloma z vlakom. Vrnili so se vsi z največjim zadovoljstvom.

— Zopet eden. V pijanosti se je zadušil 3. oktobra zvečer Janez Marinčič z Vrhniko, po domače Bašteek imenovan. Omenjenega dne je prodal v Ložu prašiče, na kar se je zvečer od žganja omamljen vračal domov. V temi je padel s ceste v mal jarek, se ranil na vrhu glave ter se pri bluvanju zadušil. Po polnoči ga gre žena iskat, in ga najde mrtvega ob cesti. To je letos pri nas že tretji žganjepivec, ki je tako nesrečno končal. Pač žalostno!

— Na božjo pot?! Dve gospe iz loške doline sta šle pred nedavnim časom v Ilirsko Bistrico — po opravih menda. Pri tej priliki sta se oglasili tudi pri nekem „preročkem možu“, iskaje pri njem dušne tolažbe in dobrih nasvetov. No, — kakor pravite sami — se je njima vsa stvar prav dobro obnesla. „Prerok“ ju je zelo potolažil ter njima prav laskavo in po srcu govoril. Zelimo „preročkim“ napovedim mnogo vspeha, gospema pa živo vero v njunega „tolažnika“.

— Vriskaje in ukaje so se poslavljali od nas zadnje dni vojaški novinci. Če jih bo vsaka občina odposlala toliko, kakor jih je naša, bo cesar lahko zadovoljen.

— Nad gospo poštarico in njeno gospodično upraviteljico se nekaj jezijo naši liberalci po „Narodu“. Nekateri hudo mušneži pa pravijo, da našim naprednjakom

ni toliko za red na pošti, bode jih marveč to, ker nimajo proste roke tudi na pošti, kakor jo hočejo imeti drugod. Morda res.

— Nekaj novega. Pri Komidarju na Vrhniko ni bilo ob zadnjem cerkvenem vrhniškem shodu plesa. Zakaj ne, za enkrat ne povemo.

Drobtine.

Junak general Šteselj. Danes prinašamo sliko slavnega branivca Portarturja, generala Steselja. Iz naših bojnih poročil so si čitatelji „Domoljuba“ gotovo že sami napravili ugodno sliko o tem junaku, ki v kljub vsem nesrečam, ki zadevajo rusko vojsko, po koncu drži slavo ruskega imena. On je res pravi mož na pravem mestu. Skupno s svojo soprogo skrbi general Steselj za svoje vojake kot oče za svoje otroke. Vsako jutro gre okoli nasipov in utrd in opominja vojake, naj vstrajajo in store svojo dolžnost. On niti za trenutek še ni izgubil poguma; do zadnje kaplje krvi — pravi — bo njegova posadka branila mesto in trdnjavo — s smrtjo žuga tistim, ki ga pozivljajo na prodajo. Bog čuvaj njega in njegovo junaško vojsko! Nesmrtna slava mu je zagotovljena.

Čehov in bomba. Ko je bil tani marca meseca nedavno umrl ruski pisatelj Čehov v Moskvi, spremljal ga je neki prijatelj, znan cvetočnik moskovski, na kolo-dvor. Ko sta sedela v kočiji, prišlo je Čehovu na misel, da mora imeti arbus (južno-rusko melono) „Ampak, Anton Pavlovič, sedaj ob tem letnem času ga ni dobiti.“ — „Ne, imeti ga moram, naj stane karkoli.“ — Po dolgem iskanju v tržnih kletah sta našla zaželjen arbus, ki je bil dokaj velik in še večjo ceno sta pa plačala za unikum. Čehov si je dal veliko me'ono lopo zaviti v papir in potem jo je držal v kočiji s obema rokama kot nekaj krhkega, razlomljivega in dragocenega. „Ampak, Anton Pavlovič, po sredini je pa gotovo vendar gnil.“ — „Ničev! Rusija je tudi!“ — Vozila sta se mimo nekega gorodovoja (policajs). „Ho! Gorodovoj, pridi ko!“ Čehov ukaže vos ustaviti. Važno, tajinstveno mrdo napre, pa zašepče policaj: „Vzemi to bombo, a previdnost, za božjo voljo, in nesi jo na policijsko postajo! Čuješ!“ — „Čujem!“ sabrbla osupli gorodovoj in drži „bombo“ v svoji roki in odpeljala sta se dalje. — Kako krasno bi bil pač Anton Čehov, ki je svoje ljube rojake tako dobro poznal, nsslikal prizor na policijski glavni postaji, ko so tam trepetaje pod velikim obredom odvili „bombo“!

Stodesetletni staro umrl. Te dni je umrl v ogrski vasi Fantofalvi bogati kmet Mihael Panya, star 110 let. Na dan smrti zjutraj je še dve uri jahal konja, potem je še z velikim tekom obedoval. Ko je na to zadremal, da se odpočije, je povsem mirno zaspal za — vselej. V svojem življenju je bil sedemkrat oženjen, Nikdar ni kadil, in redko je pil vino in žganje.

Nova ruska dvorna policija. Iz Peterburga poročajo, da se je zadnji čas ustanovila nova dvorna policija poleg stare tajne, ki je doslej skrbelo za carjevo varstvo in katere število ni znano. Nova poli-

cija šteje 500 mož ter je sestavljena iz doslužbenih častnikov. Po o'jok te policije je generalni major Širinkin. Na zadnjem potovanju v Oleso in Tiraspol je carja spremljal še oddelek nove dvorne policije.

Narodno gospodarstvo.

Pozor kranjski čebelarji!

(Konec.)

Ker je pa ta bolezen nalezljiva, bodisi s pitancem ali karkoli, zato ni čudno, da je prišla od nas tudi drugam.

Središče gnilobe je torej na Kranjskem Ljubljana in najbližja ljubljanska okolica, in glavni vzrok ljubljanski medarji, zato naj store merodajni krogi, kar jim je mogoče, da se tem zapové izdelavati njih blago in shranjevati posodo v zaprtih prostorih in se na ta način prepreči ta nevarna bolezen. Le potem bode čast kranjski čebeloreji zopet pridobljena, in osigurani smo lahko vnaprej, da se ne bode kranjska dežela več omenjala po tujih razglasih, kakršne je izdalo pred kratkim štajersko namestništvo.

Da se je pa bolezen razširjala semtertje tudi po deželi, odkoder čebele ne pridejo do dvorišč ljubljanskih medarjev, so pa krivi tudi nekoliko čebelarji sami.

V jeseni prinesó v Ljubljano naprodaj panje tukajšnjim medarjem, dobro vedoč, da ima marsikaterega gnilega. Medar in njegovi uslužbenci so nevesči v čebelarstvu, pogledajo samo po njega vsebini in teži ter ga izrežejo. Zadelan med vrže na eno stran za pitanca, nezadelanega z zalego vred pa stlači skupaj, to je za jed. In tak „garantiran“ pitanec kupujejo čebelarji, in ni čuda, da dobé gnilobo. Čebelar, namesto da bi opozoril medarja, da je ta in ta panj gnil, je tihe in vrhu tega še vesel, da je prodal blago, pelje odprte panje domov ter se vsled dobre kupóije pred marsikatero krčmo ustavi in pokrepča. Medtem pa že zavohajo čebele med in hitro ostanke znosijo domov; vmes seveda tudi iz gnilega. Da je res tako, je pravil te dni iz svoje izkušnje neki čebelar iz Dev. Marije v Polju.

Prva stvar je torej, da čebelarji prodajajo medarjem le zdravo blago, potem tudi medar ne bo imel prilike, prodajati okuženega pitanca. Okužene panje pa naj sami doma obdrže, med s primerno zmesjo vode skuhamo, ki je potem dober za pitanje, vosek naj pretopé, panj pa razkužijo.

Velika napaka kranjskih čebelarjev je tudi ta, da v jeseni vsled lakomnosti razven nekaj plemenjakov vse pomoré in peljejo v Ljubljano. Medú si za dom nič ne preskrbe. Ko pa pride pomlad, pa hajdi v Ljubljano

k medarju po „pristnega pitanca“, katerega mora drago plačati, vrhu tega pa še čez nekaj časa debelo gleda, kako to, da mu je prišla gniloba v panj.

Svetujem torej, da naj si vsak čebelar v jeseni pridrži iz zdravih panjev toliko medú, da ga bo imel dovolj za pitanje. ako pa ne, naj se obrne zanj le do zanesljivega čebelarja, ne do medarja.

Ker je ta bolezen hud udarec za čebelarje, zato naj navedem nekaj pripomočkov, kako se ozdravi, četudi težko, ta bolezen.

Znani čebelar, Peter Pavlin, zdravi gnilobo skozi šestnajst let s prav dobrim uspehom. Lahko bi se je že davno odkrižal, ako bi jo čebele vedno vnovič ne zanašale od medarjev. Leta 1893. je imel 400 gld. škode in okuženih 49 plemenjakov, a vendar je pri vsi nesreči ohranil pitanec čisto zdrav. Prepričal se je, da je bolezen le v medu, in škoduje samo zalegi, ljudstvo pa ostane zdravo. Ko zapazi v kakem panju gnilobo, ga odpre ter ljudstvo preloži v prazen panj, vanj dá prazen sat, da se čebele nanj usedejo in odlože okužen med, ki so se ga med preseljevanjem kolikor mogoče veliko narskale, da bi ga rešile. Čez tri dni jim odvzame prvotni sat in tudi tisti vosek, katerega so naredile iz použitega medú okuženega panja. In gniloba je odstranjena. Vosek pretopi, med pa s primerno primesjo vode skuha, ki je dober za pitanje.

V Polhovem Gradcu nasvetuje neki čebelar naslednje: Skuha se funt medu s četrt litra pristnega brinjevca ter se poklada bolnim čebelam. Poizkusi so se pri nas dobro obnesli.

K sklepu naj navedem še, kaj priporoča sanitetni svetovalec dr. Preuss: Ako je gniloba šele nastopila, naj se dene v liter gorke vode žlico neočiščene karbolne kisline ter ž njo dobro umije s krtačo panj. Močan duh razkuži s tem tudi satovje. Več večerov zapored naj se dá čebelam tekoč med ali sladkorno vodo, kateri se pridene na liter kvečjemu dve kapljici karbolne kisline. Čebele se ne upirajo taki hrani. To se ponavlja od osem do osem dni tako dolgo, dokler ni dobiti nobenega sledu o gnilobi.

Čebelin strup obstoji iz mravljinčne kisline. Strup pa ne rabi čebela v prvi vrsti za obrambo, marveč da prepreči ž njim razne bolezni in razkrojitev. Zato ga pridevje medu, in tudi hrani, s katero pita zalego. Poizkusi so pokazali, da prav majhna možina, 2% mravljične kisline, pridejane v sod vrelega piva, takoj prepreči vretje. Zato priporoča slavni čebelar F. Gerstung, da se naj takoj, ko se zapazi le par ognjilih celic, iste izrežejo, potem se pa z 1% mravljične kisline, oslajene z medom, poškropi z razprašilcem satovje in čebele. To naj se večkrat ponovi, med tem se pa tudi v panj

postavi, a nepristopno čebelam, 25% mravljične kisline, da izpuhti.

Gotovo je še veliko sredstev, s katerimi čebelarji ozdravljajo gnilobo, toda laglje je bolezen obvarovati nego jo ozdraviti. V ta namen naj v prvi vrsti pazijo čebelarji sami, da bodo prodajali le zdravo blago, v drugi vrsti pa je potreben zakon proti gnilobi, katerega žalibog še nimamo. Ta zakon naj bi varoval koristi čebelarstva, osobito prepovedal brezvestno delovanje in ravnanje medarjev, kakoršnega smo zgoraj omenili. Zato prosimo, gospode deželne poslance, naj storé, kar jim je mogoče, da se uvede zakon za povzdigo in varstvo čebelarstva, ker dosedaj se še ni v tem oziru ničesar storilo, akoravno se ta stroka kmetijstva čimdalje bolj razširja!

Stvar bi imela priti že pred leti v kranjskem dež. zboru v razpravo, pa čudno, tik pred sejo se je izgubil dotičen akt. Upamo, da to kmalu dosežemo, v kar nam pomodi sveti Ambrož!

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dné 3. novembra 1904.

Loterijske srečke.

Dunaj,	8. oktobra	9	27	35	20	47
Gradec,	8. oktobra	54	50	17	41	49
Trst,	15. oktobra	37	47	55	38	46
Linc,	15. oktobra	55	66	6	32	46

Zahtevajte

v svoj prid vselej

pristno Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo

samo v zavojih z varstveno znamko
i p. ka Kneippa in s imenom
Kathreiner ter se skrbno izogibajte
vseh manj vrednih posnemkov.

Zastonj

dobi vsakdo vse

sobotne številke
„SLOVENCA“

od dneva naročbe do konca letošnjega leta, kdor se naroči na

sobotno izdajo „Slovenca“,

ki stane za celo leto

le 7 kron

in pošlje celo naročnino za leto 1905 naprej.

S tem si lahko za mal denar oskrbite za vsako nedeljo obilico najraznovrstnejšega berila, ker ravno sobotna izdaja prinaša največ samostojnega gradiva.

Zastonj!

Na nakaznico naj vsakdo zapíše, daje nov naročnik na sobotno izdajo „Slovenca“.

Ravnokar je izšla Družinska pratika

za leto 1905.

„Družinska pratika“ za leto 1905

s krasno barveno sliko: **Svefa družina** na ovitku, je najlepša izmed slovenskih pratik. Nje vsebina je zelo zanimiva in raznovrstna ter ima mnogo ličnih slik. — Cena posamnim komadom **24 vinarjev**. Odjemalci na debelo dobé jo mnogo ceneje pri naslednjih tvrdkah v Ljubljani:

Auer - Korenčan, J. Kordik, A. Krisper, H. Ničman in V. Petričič.

Dobiva se in zahteva naj se v vseh trgovinah na Kranjskem, Štajarskem, Koroškem, v Istri in na Goriškem.

Družinska pratiko razpošilja tudi tvrdka H. Kenda v Ljubljani.

Karlovarski

želodčni in prebavni prašek

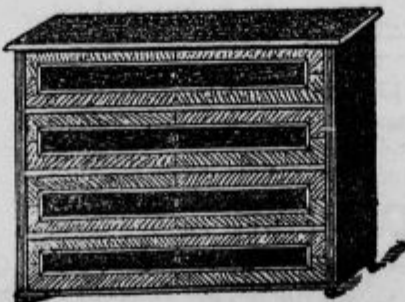
s poprovo meto, varstvena znamka „kača“, ima prijeten okus, je zdravniško priporočen in se vporablja pri neredni prebavi, kron. želodnem kataru, krčih v želodcu, zgagi, gorečici, pehanju, slabem okusu, bljuvanju, pomanjkanju slasti. Če se rabi vztrajno, prenehajo vse želodčne bolezni. Priznalna pisma dohajajo vsak dan. Cena: Ena skatljica 2 kroni, pri šestih skatljicah franko. Izdeluje in razpošilja: **lekarna pri medvedu v Mor. Schönbergu 47**. Dobiva se skoro v vseh lekarnah; kjer ni zaloge, naj se naroča naravnost. 1570 D 13-3

Filip Fajdiga

zaloga pohištva *
Sv. Petra cesta 19
v LJUBLJANI

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

1465 D 6-3

Prave Roskopf-double-zlate Savonnet remonfoir s sidro

so najnovejše Roskopf-ure. Te ure imajo izborno in zamčeno precizno kolesje s sidro, so dvojno pokrite s 3 zelo močnimi plašči iz double-zlata z avtomatičnim pokrovom. Double zlato je zlatu podobna kovina, ki nikdar ne izgubi podobnosti. Te ure splošno občudujejo radi krasne izvršitve in se ne razlikujejo od pravih zlatih ur.

Cena 5 gld.

K temu primerna dvojna verižica za gospode iz double-zlata gld. 1'50. Vsaki uri je priloženo triletno pismeno jamstvo. — Pošilja proti povzetju **Josip Splerin**, Dunaj I., Postgasse 2-59. 1463 D a 5-3

letno pismeno jamstvo. — Pošilja proti povzetju **Josip Splerin**, Dunaj I., Postgasse 2-59. 1463 D a 5-3

349 D 20-16

Sam o
6 dni!

Havre - New - York

vozilo zanesljivo najhitrejši brzoparniki Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša érta éez
Pariz in Havre v Ameriko.

Znižane cene!

Veljavne vozne liste in brezpl. pojasnila daje edino oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARDA
v Ljubljani, Dunajska cesta 6,
blizu znane gostilne pri „Figovcu“.

Najnižje cene

Največji izbor

Skrbno izdelovane

Preobleke Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

80 D 11

Doktorja Trnkóczyja 62 12-11

Kranjski redilni prašek

za prašiče

Medalja

Je prejel v Londonu, Parizu in Rimu 1903 najvišje odlikovanje

„Grand prix“, dalje tisoče zahvalnih pisem, tudi uradno potrjenih.

Ta primesek krmi se daje tudi že pujskom in se doseže žnjim največja teža.

1 zavojev stane 50 v. in se dobi pri trgovcih.

Po pošti 5 zavojev iz lekarn Trnkóczy Ljubljana, Kranjsko.

iz Pariza 1903.

Motori

Patent Adam so najcenejši gonilna moč za kmetijstvo, obrtije, mlino, žage, katerim voda primanjkuje; čez 4000

kom. že v rabi, kurjača ni treba, stroški 4 do 5 vin. za konjsko moč. 160 D 12-11

Klepalnik za kóse, cena 8 K za kom.

Nutrin redilna štupa za živino; 1 kilogr. 6 K se dobi v zalogi za poljedelske stroje

Fran Zeman

Ljubljana, Poljanska cesta šte. 24.

Zahtevajte pri nakupu

702 D 11

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko jelen.

Varstvena znamka.

Doblva vse povsod!

JURIJ SCHICHT, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

Ono je

zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

FR. STUPICA, Ljubljana

Marije Terezije cesta št. 1

v Ančnikovi hiši poleg Figovca

priporoča slamoreznice, mlaitilnice, čistilnice, gepeljne, preše za grozdje in sadje, pluge in brane najboljšega 676 D izdelka. 14-13

Dalje: Sesalke za vodo in gnojico, pocinkane, asfaltirane in svinčene cevi za napeljavno vode, razne tehtnice z uteži, štedilnike vseh vrst, kuhinjsko opremo, nagrobne križe, nakovala, privijake, žage, kotle za klatjo in žganje.

Portland in Roman-cement, železniške šine in traverze, poljski mavec. — Mizarsko, tesarsko in ključavničarsko orodje, ter vse druge v železno stroko spadajoče predmete.

Velika zaloga vedno svežega specerjskega blaga.

Električna žepna svetilka.

Presenetljivo luč dobimo z enostavnim pritiskom na gumb (kakor kaže slika).

Soliden, trepen fabrikat.

Absolutno nenevarna luč in se zložno lahko nosi v žepu. Baterija se lahko zamenja. Zajamčeno 5000krat posveti. Vsi drugi izdelki so igrača. Cena kompl. svetilke 3 K, ista z metalcem svetlobe 4 K, dvojno močna nadomestna baterija 1 K. — Razpošilja po povzetju ali če se denar pošlje naprej V. Brázda & Co., Dunaj V/2, Schönbrunnerstrasse 113/u. 1746 D 6-1

Hiša šte. 70

v Grahovem pri Tolmini se prodá iz proste roke. Hiša je prav blizu novograjene železnice in kolodvora, ter pripravna za kako obrt, osobito za gostilno. Kupnina plača se lahko tudi v obrokih.

Pojasnila daje lastnik gosp. Frano Crobath, posestnik in trgovec v Kranju. 1574 B 3-2

Češnik & Milavec

Ljubljana, Lingarjeve ulice

se priporočata in naznanjata slav. občinstvu, da sta že popolnoma založena z najnovjšim jesenskim in zimskim blagom, kakor: 1669 D 4-2

jako lepa ženska volnena oblačila vseh vrst, bodisi v gladkem ali v pisanem blagu, perilni porhet, flanel za obleke in bluze. Dalje novosti v rutah, šerp, volnene svilnate in ženilaste v največji izbori.

Velika zaloga raznovrstnega sukna, lodna, štifa, kamgarna itd.

Cena najnižja in poštena, kar znano vsem našim odjemalcem.

Velika zaloga ballšč za neveste.

8 dni na poskušnjo

pošljem vsakomur svojo pravo

nikelinasto Roskopf-remont. oro s sidro. Ve ure imajo močno precizno Bonapfckollege s sidro in močan nikelinast plad. Cena z verzičico in rezervatom gld. 2.90, dva komada stanata se gld. 4.90. Vrtiltalo pismono jamstvo je priloženo vsaki uri. 1668 D 5-4

Pošljalja le proti poštnemu povzetju

Josip Spiering
Dunaj I. Postgasse št. 2-50.

Kdor si išče zasluka, kdor želi stranskih dohodkov, kdor si želi samostojne eksistence, kdor hoče zaslužiti denarja,

naj piše takoj dopisnico na „Chem. Industrie-Werk“, Siebenhirten 12 pri Dunaju, in zahteva, naj se mu zastonj dopolnje katalog s podobami. „Svoje eksistenco zahvaljam Vam.“ Ig. M. v. A. „Obžalujem, da nisem že prej izvedel za Vaš cenjeni naslov.“ F. L. v. W. Enakih pisem na stotine. 1664 D 3-2

2 učenca poštenih staršev sprejme takoj Jos. Hromc. kovač
Vevče p. D. M. v Polju.
1626 D 2-2**B. Sevar.**
v Ljubljani, na sv. Jakobu trgju
(prejo pri Schläferju)

naznanja uljudno, da prodaja vse vrste specerjskega blaga, moko in žganje po najnižjih cenah. Istotam se kupujejo vsi domači pridelki, kakor žit, krompir, jabolka, suhe gobe, čezmin, sladke koreninice, pianiski mah, lipo cretje ter razne druge rastline in korenine l. t. d. po najnižjih cenah. 1656 D 3-2

Učence za urarski obrt, priden in poštenih staršev sprejme takoj Franc Lovko, urar v Cerknici p. Rakeku. 1751 D 3-1

Pomlajenje in podaljšanje življenja
se doseže z

„Elektro Vigor“-jem

Vsem slabotnim ljudem se ne more dovolj svetovati, da rabijo vedno „Elektro Vigor“. Ta kropsi živo, obnavlja kri, in po celotnem svetu je priznana, da je elektriciteta zelo dobro učinkovita pri trganju, revmi, nevirgiji, slabih čreves, pomankanju spanja, mrzlih rokah in nogah, hipohondriji, bledici, astmi, nrtvošnju, krčih, ločnih boleznih, hemoroidah, želočnih boleznih, infuenci, kašlju, šumenju v ušesih, boli v glavi in zobeh itd. Elektriciteta je še pomagala v tisoč slučajih, ko so odrski vsi drugi pripomočki.

Na d 10 000 prostovoljnih zahvalnih pisem v zadnjem letu.

Cena komadu 4 K.

Razpošilja franco in carine pristoje proti prejmitvi pošiljatelj denarja (tudi v znamkah) trdika

LUDOVICO POLLAK
v Milanu (Italija).

V Italijo stane dopisnica 10 vin., poština za pisma 25 vin. Dopišuje se v vseh jezikih.

1752_D_6-1

Pri lišajih, vseh vrst, prisadih, prišču, odprtih nogah itd. se je najuspešneje pokazalo v svojih glavni delih že od l. 1806. znano, staro slavno Ripp-ovo zdravilno mazilo.

Škatljica po K 240, tri škatljice K 6.— proti povzetju potom mole lekarne. Edino pooblaščen izdajatelj A. Ripp, Draždanj, Arnoldstr. 79. 1665 D 20-2. Številno zahvalnih pisem.

Mizarji, tesarji, stavbeniki!

Kdor želi za spomlad trepežnega lesa iz gornjegrajskih gozdov, vstreže se mu z lesom vsake vrste, vsake poljubne mere in množine. Oglasiti se je pod naslovom:

Ločičnik in štiglic v Bočni-Štajersko.

Učenca

vsprejme v trgovino z mešanim blagom Franc Sajovic v Sori pri Medvodah 1659 D 2 2

Dobro izurjenega mizarskega pomočnika sprejme takoj J. Vengar, mizar, Koroška Bela št. 97, pošta Javornik, Gorenjsko. 1755 D 2-1

Učenca

za sedlarski obrt, ki se bo vadil pri kočijah in opravah in 3 krat na teden obiskoval obrtno šolo, sprejme takoj Franc Korošec, sedlar, Bled, Gorenjsko. 1745 D 1-1

Hišna

vajena na red in snago dobi takoj stalno službo v mestnem župnišču na Kranjskem.

Kje, pove upravništo tega lista. 1717 D 1-1

Priden deček,

ki ima veselje do trgovine, se sprejme pri Vekoslavu Šeseku v Sodražici, Dolenjsko. 1740 D 2-1

Dva mizarska vajenca

15 do 16 let stara, poštenih staršev, se takoj sprejmeta Hrana in stanovanje 1658 D prosto. 2-3

Staraloka pri Škofljoki

Peter Jugovic, mizarski mojster.

Zarezane strešnike

vštrčne (Strangfalzziegel) in francoske (gepresste Falzziegel)

zidarsko opeko cement roman in portland glinaste peči in štedilnike

plošče za tlak

šamotne in cementne, kot vse drugo stavbinsko blago ponudijo po najnižjih cenah v poljubnih množinah

F. P. VIDIC & Comp.
LJUBLJANA.

„RED-STAR-LINE“
Rdeča zvezda
 v Ameriko
 preko Antwerpna v New-York,
 Philadelphia.

Gold. 70' — za železnico in barko.

Hitra in varna vožnja na moderno opravljenih, novih brzoparnikih te solidne družbe s pošteno in čisto postrežbo. Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne liste dobite v Kolodvorskih ulicah šte. 41, od južnega kolodvora na desno.

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v torek dopoldne, da prestopite pravočasno na barko v soboto zjutraj. Naši parniki — Finland, Kronland, Vaderland, Zeeland — vozijo do New-Yorka osem dni. To je pribito. Uljudnost, snaga in zdrava hrana je na njih pri nas prvo in zadnje.

Za zastopstvo „RDEČE ZVEZDE“

Ivan Nep. Resman.

Kmetska posojilnica
 ljubljanske okolice

registr. zadruga z neomejenim poročtvom

v LJUBLJANI, v lastni hiši
 na Dunajski cesti št. 18, na
 vogalu Dalmatinove ulice

obrestuje hranilne vloge po

23 D 24—20 **4¹/₂ 0/0**

brez odbitka rentnega davka, katerega le-ta posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom poštno-hranilničnega urada.

Stanje rezervnega zaklada K 98.238.41.
 — Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadrugiških.

Upravno premoženje Kmetske posojilnice znaša 5.245.845.40, stanje hranilnih vlog K 5.089.883.14.

Denarni promet K 23.806.306.40.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406.

Naznamim uljudno, da je ravno izšel moj veliki cenik s čez 600 podobami, katerega razpošiljam zastonj in prosto poštine. — Ker razpošiljam svoje blago po celem svetu, je dokaz, da je moje blago res fino, cene nizke, postrežba poštena, in se zategadel vsak zanesljivo naj obrne do moje tvrdke.

Z velespoštovanjem 779 D 16—12

H. SUTTNER

urar in zalagatelj društva c. kr. avstrijskih uradnikov v Kranju. (Kralnburg).

Izjava.

Sodnijskim potom dognalo se je neresnično govorjenje o trditvi, da je župan Jakob Žumer iz Gorij zakrivil, da se je postavil kolodvor na Blejska ne pa na Gorjanska tla. O tej priliki opozarjam vsacega čez najmanjše sokrivje, ker imel sem pri sodnji vse zapisnike na razpolago, kateri se tičejo Gorjanskega kolodvora, in je samemu žal, da sem posnemal opravljive jezike. 1750 D 1—1

Vinko Černe, Zgor. Gorje.

Ljudska pesmarica

za nabožno eno- in dvoglasno
 petje v cerkvi, šoli in doma

je ravnokar izš'a in obsega na 200 straneh do 80 najbolj priljubljenih pesmi, kratke mašne molitve in trojne litanije.

Cena:

mehko vezana 60 vin., lično v platno z rudečo obrezo 1 K, šagrin-platno z zlato obrezo 1 K 40 vin. — Po pošti 10 vin. več.

Naroča se v prodajalni „Kotoliškega tiskovnega društva“ v LJUBLJANI.

„Ljudska pesmarica“ naj bi našla pot v vsako krepostno družbo, v vsako družino!

Zastonj in franko

doblj vsakdo moj najnovejši veliki cenik z 900 slikami o vseh vrstah ur, slatine in srebrnine po izvirnih tovarniških cenah.

1265 b Tovarniška zaloga ur 6—3

Maks Böhnell, urar

Dunaj IV. Margarethenstr. 38P.

Založnik c. kr. državnih uradnikov.

Trgovina ustanovljena leta 1840. Odlikovana z Grand Prix in zlato sretnjajo Pariz 1904.

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland-cementa in peska

Streba prihodnosti.
 Patentirana v 30 državah.

Trpečnejša in lahkejša streha, kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz liovčice. 1012 D 12—9

Edini izdelovatelj za Kranjsko

Janko Traun

izdelovatelj cementnin, Glince pri Ljubljani

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta št. 19, v Medjatovi hiši, v pritličju Dunajska cesta št. 19.

vsprejema:

1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi;
2. zavarovanja zvonov proti poškodbli in
3. za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju:

a) zavarovanje na doživetje in za smrt, jednostavna zavarovanja za slučaj smrti, na doto in rento, ljudska zavarovanja z mesečnim plačilom zavarovalnine po 50 v., 1, 2, 3 in 4 K in daje po neprisljenih vlogah v oddelku „Rentna hranilnica“ deželne zavarovalnice zelo praktično starostno in rentno preskrbo;

b) zavarovanja proti vsakovrstnim nezgodam (telesnim poškodbam) in nezgodam na potovanju po suhem in na vodi ter jamstvena zavarovanja vsake vrste.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. 28 D 12—10

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Svoji k svojim!

Slovencl pristopajte k domači zavarovalnici

Prva kranjska z vodno silo in turbino

delujoča

tovarna stolov

tvrdke FR. ŠVIGELJ

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko, priporoča sl. občinstvu, prečast duhovščini, imejiteljem in predstojnikom zavodov in šol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd. itd. natančno in trpežno izvršene stole, naslonjače, fotelje, vrtno stole, gugalnice itd. po kar najbolj nizki ceni. Blago je iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni boji imitirano.

Največja zaloga stolov, naslonjačev in gugalnikov iz treja.

Na željo pošlje trdka najnovejšo obliko cenike z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastoj in franko.

Naročevalcem na debelo dovoli se znaten popust. 1356 D 12-5

PREKLIC.

Jaz podpisani preklicujem vse razlaljive besede, ki sem jih govoril čez Jožefa Volk iz Suhorije št. 16 ter sem prav hvaležen, da mi je tem potom odpustil. Suhorija, 15. okt. 1904.

Mihael Šprohar, l. r. 1758 D 1-1

Proda se iz preste roko

malo posestvo

obstoječa iz 20 meralkov posevne ajlve, z gospodarskim poslopjem in nekaj vrta. Več se polje pri posestniku Miha Kalam-u v Spod. Zadobrovi hiša št. 10, pošta Zalog ob J. zel.

Če bi kupec želel; proda se tudi živina, voz, z vsem kmečkim orodjem. 1669 D 1-2

Več krojaških pomočnikov

sprejme takoj v trajno delo Josip Munič, krojaški mojster, Podbrdo ob Bači, Goriško. 1571 D 4-3

243 D 16

Kdor si želi dobro zanesljivo pravo švicarsko uro za pošteno ceno, obrne naj se ali zahteva cenik od daleč na okrog dobro poznane dolgo let obstoječe tvrdke

Franc Čuden

urar in trgevec z zlatino in srebrnino, koleci in živalnimi stroji delničar družbe prvih tovarov ur „Union“ v Ženevi in Bilu in Svici zalagatelj o. k. dolenske železnice v Ljubljani, Prešernove ulice nasproti frančišk. samostana

Filijalka! Glavni trg nasproti rotovžu. Geniki zastoj in poštnine prosti.

Zboljšana električna žepna svetilka!

En pritisk s prstom in zasveti se krasna električna luč. Brez vsake nevarnosti! Svetiloba močna 2½ volta. Sveti ob vetru in nevihti, soncu in dežju.

1 kompl. elektr. žepna svetilka 3 K, z povečevalno lečo 4 K, dopolnilna baterija 1 K. 1355 D 6-5

Pozor! Ne kupujte slabih posarjenih predmetov. Jamčimo za trimesečno svetilo, predno treba nadomestilne baterije. Edini popolnjeni sistem. Raspošilja proti povzetju elektr. manufakture F. SCHWARTZ, Dunaj IX. 4 Sechschschlo-meistr. 23. M. mesana.

Priporočilo!

Kdor želi lepo moderno in terpežno vezane knjige imeti, ta naj se do mene obrne, jast ma bodem postregel z dobrim delam in nisko ceno, koliko tisoč knjig se je že zvezalo v moji Knjigovoznici pa še ne ene pritožbe, ker se pa dandanes vse grozno buri in trudi za zasluškom zatoraj se tudi jast vsem udano priporočam. — Ob enem naznanjam, da kupujem tudi vsakoverstne Stare reči za zmiraj ali pa le za nekaj časa do zgovorniga obroka tako, da prodajalec lahko ob določenim času stvar nekaj dražje nazaj kupi. Paul Bizjak, knjigovez v Kranj št. 118 poleg velikega vodnjaka. 1663 D 3-2

Istrsko in brinje laško

suhe bosenske češplje in fige za žganjekuho

prodaja po zelo nizkih cenah

A. Šarabon v Ljubljani tik sv. Petra cerkve.

Istotam se dobi tudi redilna štupa za živino in Barthel-novo klajno apno. 1722 D 3-1

Stanje vlog 31. dec, 1903: **čez 9 milijonov kron.**

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Preje: Gradišče št. 1,

Denarni promet v letu 1903: **čez 46 milijonov kron.**

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1903: 9,000.790 K 39 h. Denarni promet v l. 1903: 46,898.497 K 53 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarija 1904

Dr. Ivan Šusteršič, predsednik.

61 D 14-10

Odborniki:

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar, podpredsednik.

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgevec v Št. Vidu nad Ljubljano. — Josip Jaro, veleposestnik v Medvodah. — Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani. — Karol Kaushegg, veleposestnik v Ljubljani. — Matija Kolar, župnik pri D. M. v Pelju. — Ivan Kregar, svet. trg. in obrt. zbornice v Ljubljani. — Frančišek Leskovic, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“ — Karol Pollak, tovarnar in posest. v Ljubljani. — Gregor Slibar, župnik na Rudniku. — Dr. Aleš Ušeničnik, profesor begoslovja v Ljubljani.